

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavlja:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravništvu prejema:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izbrana vrsta dva svezera izvedenih modelov in praznika.
Izdati velja: petstopenjska peti vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih inšercijah po dogovoru.
Upravništvo naj se pošilja naročnine, reklamacije, inserati itd.
to je administrativne stvari.

Poznamo številke volje 10 vinarjev.

Na plačena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:
celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Čredništvo: Knafljeva ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Insolventni kabinet.

Dunaj, 20. marca.

Danes popoldan nadaljuje proračunski odsek debato o rednem budgetu. Najhujši parlamentarni pesimisti so prorokovali, da bo danes tudi ta odsek nesklepčen; to se vendar ni zgodilo; akoravno je danes bolj kakor v preteklem tednu opaziti neveselo razpoloženje, katero seveda vpliva na razpravo, ki se vleče polagoma in trudno naprej.

Čas hiti in proračunski odsek bo moral skoraj odložiti redni proračun ter vzeti v razpravo novi trimesečni provizorij. Po dosedanem programu zbornice se vrši pred velikonočnimi počitnicami le še šest plenarnih sej, do konca tekočega meseca le 4. Do konca meseca pa mora biti proračunski provizorij v obeh zbornicah sprejet in sankcioniran.

Vlada upa sicer, da ima še časa dovolj. Poskusila bo doseči na jutrišnji konferenci načelnikov strank, da se odkaze provizorij brez prvega branja proračunskemu odseku. Toda neverjetno je, da bi opozicijske stranke dovolile to postopanje in zato je pričakovati, da ostane ta vroča želja barona Bienenrtha neizpolnjena.

Vršilo se bo torej najbrž tudi prvo branje proračunskega provizorija in nastala bo potreba vsakodnevnih plenarnih sej, da pride začasni budget pravočasno pod streho. Pričakovati je teden utrudljivega parlamentarnega dela — ki gotovo ne bo vplivalo blagodejno na razpoloženje strank.

Neopravičeno se razvija tudi med vladinovi vedno globlja nezaupljivost napram Bienenrthovemu kabinetu in veleslužilno je, kako se v listih, ki se še pred par tedni veljali za veleoficijozne, ministrstvo za vsako ceno branje organe, oglašajo sedaj proti temu, sedaj proti onemu ministru stvarna občutja in čim dalje ostreje kritike.

Zlasti velik vtisk pa je napravil danes članek uglednega ponedeljnika »Montags-Review«, katerega v parlamentu pripisujejo bivšemu ministru Bilinskemu. Ta članek daje kabinetu — glavi in članom — tako slaba spravevala, karakterizuje nezmožnost in neprogramatičnost Bienenrthovega tretjega ministrstva tako ostro — da so popolnoma opravile besede: zbornica smatra, da je baron Bienenrth in njegov kabinet že padel.

Le lahkomišeln optimizem — pravi »M. R.« — se more motiti v sodbi, kako stvari pravzaprav stoje.

Polražaj Bienenrthovega kabineta v dosedanji njega sestavi napram zbornici je nevzdržljiv. Pojavlja se v docela čudnem oziru. Prej se je strmo glavo ministristvo v običajni parlamentarni sredstvi preglaševanja, oziroma nezaupnice. Kabinet Bienenrth III. pa je vstvaril novo orožje — rezistenco v odsekih, katero uporablja ne le opozicija, temveč tudi stranke večine.

Dogodki v finančnem in proračunskem odseku so naperjeni naravnost proti ministrstvu. Vedno očitnejše se kaže, kako slabo je izbiral baron Bienenrth nove ministre. Poslanci so popolnoma iz sebe nad naravnost hudo brezumnočnostjo finančnega ministra dr. Meyerja, ki edini tega fatalnega vtiska ne opazi, ter so zopet odpravili nazaj k svoji profesuri.

Zbornica je razočarana nad očitno nevednostjo ministra Glominskega v železniških zadevah in mnogi se njegovim naivnim izvajanjem o železniških vprašanjih naravnost glasno smejejo. Zadnji rešili poskus za napovedano predlogo o lokalnih železnicah nima nikakršnega učinka. Novi notranji minister se da od svojih uradnikov zapeljati do izjav, ki spominjajo na čase svete aliance in stroga obsodba naše politične uprave iz nst nemškega veljaka dr. Sylvestra, katerega govor bo po izrecnem sklepu proračunskemu odseku še v celoti natisnjen v protokolu, je zanj naravnost uničujoča. Poljedelski minister baron Widmann se je s par frazami o agrarnem vprašanju pri agrarjih dobro uvel, toda reakcija je neizogibna. Tako »Montags Review« o posameznih ministrih.

Dodala bi še lahko ostale: dr. Hohenburgerja kot zaščitnika justične anarhije, grofa Stürgkha kot ministra za kultus in proti nauku etc. etc., in končno barona Bienenrtha kot naivnega optimista, kateri pričakuje spas avstrijskega političnega življenja v svoji Naturheil-metodi, to je metodi, ki naravno rezignira na vsako inicijativo, skrbi samo zadovoljno za »državne nujnosti«, rekrute, proračun, vse drugo pa prepušča »zdravi naravi«, katero podpira k večjemu s pobožnimi željami in sentimentalnimi deklaracijami.

Tako vlado prav nič ne ženira, da se nahajamo glede avstro-ogrskе banke že od 15. februarja v ex lex položaju in ne bo jo pekla vest, če se ne posreči spraviti proračunski provizorij do konca meseca pod streho ter nastopiti tudi na tem polju izven zakonito stanje.

Saj imamo večino, katera ne čuti nobene neodgovornosti za vse te stvari, večino, ki je svoji vladi popolnoma enakovredna — brez enotnosti in brez odločne volje.

Nad vsem zanimiva je sodbja »M. R.« o nemškem Nationalverbandu. Ta je razoran in proti predsedniku baronu Chiariju samem se dviga uporniki. Baron Chiari je neomajni zastopnik Bienenrthov, toda to zaupanje je dobro utemeljeno: v parlamentarni karijeri si je zaslužil baronijo in svojega sina je spravil v ministristvo.

Njegovo stališče je omajano, z njim pa se ruši temeljni kamen Bienenrthovega tretjega kabineta. Pri Chiariju neha politična »kunšt« barona Bienenrtha.

Če se opozorimo na dejstvo, da vre v Poljskem klubu vedno bolj — da bo tam pri jutrišnjem plenarnem zborovanju klubovem le s težavo prodrl predlog, naj Poljski klub glasuje brezpozorno za proračunski provizorij in 76 milijonsko posojilo — smo dovolj označili razmere in opravičili naslov tega članka.

V politiki prorokovati je nehalna stvar. Morda izposluje baron Bienenrth za sebe in družabnike primeren moratorij, morda ga še pravčasno navdahnje košček politične modrosti, ki kategorično vleva preustrojitev njegove politične firme, ki bi si poiskala novega dobrega kredita. Le prerada pa se insolvente razvijejo v — konkurz.

Kaj bo s štajerskim dež. zborom?

V Celju, 20. marca.

Vaš štajerski urednik je imel priliko govoriti z odličnim članom veleposelstniške skupine v štajerskem deželnem zboru. Pogovor je nanesel tudi na obstrukcijo naših klerikalnih poslancev v deželnem zboru in vprašanje, kako bi bilo mogoče zagotoviti zopet redno poslovanje našega deželnega parlamenta, ki je bil svoje čase vedno po cesarski besedi »brava«. Na

vprašanje, ali bi eventualno zopet veleposelstvo prevzelo kako posredovanje, je padel precej nervozno odgovor: »Prosim vas, kaj pa naj storimo? Gotovim, recimo, kričočim (»Schreiheulsen«) smo premalo nacionalni, namestniku in njegovim konservativnim prijateljem pa zopet premalo konservativni. Najbolje je torej za nas, ako lepo patrijotično ostanemo doma. Sicer pa za sedaj ne verujem na kako energično in uspešno akcijo glede obstrukcije. Potrpite, da bo g. dr. Korošec v Bienenrthovi ali Thumovi večini; po tem bo šlo vse gladko in naglo.«

Ta zanimiva izjava že zasluži kratek dostavek. V pojasnilo prvega stavka treba povedati, da je lansko spomlad nemškonalionalno časopisje sila zamerilo veleposelstniku, ki so bili mnenja, da je kratka sprava boljše ko mastna pravda. Veleposelstniki so potem v resnici tako daleč pustili nemškimi nacionalcem, da so se stavili slovenskim klerikalcem za premirje predlogi, kateri pa ti niso mogli nikakor sprejeti, ako si niso hoteli po še sveži kampanji proti Gradcu pokopati svojega »narodnega« prestiza. Nemški nacionalci so bili takrat še veliki gospodje; v deželnih blagajnah je še bilo kaj evenka in povrh tega se dano več možnosti za nezaležne »pump«. Veleposelstniki pa ali niso svoje akcije dovolj resno in z globokim prepričanjem začeli ali pa se niso spomnili, da so oni zadnji in edina opora še v štajerski deželni gospodujoči nemškonalionalni »napredne« klike — kratkomo, opustili so svojo komaj prideto akcijo za deložnost štajerskega deželnega zbora in se umaknili. V jeseni je šel Clary za vado v ogenj in je koval s Korošcem in Hagenhoferjem dolgo in prečudne načrte, kako bi ostal končno volk sit in koza cela: namreč, da bi se ne razdražilo na eni strani nacionalnih in svobodnoselinskih žilic pri Nemcih, na drugi strani pa da bi se s pomočjo posebnega avtonomnega šolskega sveta za Sp. Stajer spravilo lačne slovenske učitelje pod kuto. Ker pa je končno stvar bila le — prečna, in je veleposelstvo ni hotelo odobriti, je ostalo vse pri starem, to je pri obstrukciji.

Kako je z obstrukcijo sedaj, kaže konec izjave, ki je tako zgovoren, da ni treba nobenega komentarja. Pripomnimo le, da to mnenje ni le razširjeno pri veleposelstvu, temveč vspodbujajo že tudi nemški klerikalci očitno svoje slovenske govorce brate v — Mračnem selu.

te v — umazanih političnih kupcih, naj napravijo svoj »dreht« čimprej. Za enkrat se morda ni upa na kako klerikalno večino v štajerskem deželnem zboru in je v resnici za nje tudi boljše, da sedanja večina ubije samo sebe z — dovoljenjem znatnega povišanja deželnih doklad, kar bo za nemške nacionalce tem grenkejšje, ker so glasovali tudi v delegacijah za naravnost ogromne vojne kredite, ki bodo povzročili dolgo vrsto novih davkov. Na Sp. Stajerskem se čuje malo govoriti o deželnem zboru in obstrukciji — znamenje, da ne trpimo preveč vled ne. In zanimanje je od lanske jeseni, odkar se je pokazalo, da se ne gre niti za naše narodne niti za naše gospodarske koristi, temveč za kutarje in njihove politične želje, še manjše. O obstrukciji govorijo še kvečjemu gg. Moško, Terglav in Vrečko — notabene, kakor prilično zadnjič v Slivnici, na shodih, kjer kmetje obrcajo fajmoštra in svojega junaškega boritelja v Gradcu. Praznih obljub in besed je v sedanjih težkih časih že vse sito.

Politična kronika.

V proračunskem odseku se je nadaljevala razprava o proračunu našega ministrstva. Poročevalec Schmid je poročal o odstavku »komercialno in navtično šolstvo«: poročevalec pl. Gorski o »odstavku »centrala«, »visoka šola«, »srednja šola« in »študijska knjižnica«. Predlagal je več resolucij glede deželnih šolskih nadzornikov in šolskega nadzorstva. Stavil je tudi predlog, naj se kakor hitro mogoče začne akcija, da dobe posamezni narodi v Avstriji svoja lastna vseučilišča. Ustanovitev novih vseučilišč je zadeva, ki služi splošnim kulturnim interesom, ki pa ni naperjena proti drugim narodom. Vsi tedaj je predpogoj za rešitev tega vprašanja mirni sporazum vseh prizadetih narodov. Poročevalec Stanek je poročal o odstavku »visoka šola«. Zahteval je, naj se učiteljska podzavajo. Posl. Fuchs je poročal o odstavkih »kultus«, »ustanove« in »domeski«, posl. Pachner pa o odstavku »verski fond« in »domenac«. Posl. Šillinger je zahteval, naj se zednači stališče dež. šolskih nadzornikov in ravnateljev srednjih šol, naj se ustanovi drugo češko vseučilišče v Brnu in izpopolni češka tehnika v Brnu. Posl. Choc je zahteval ustanovitev češke javne ljud-

LISTEK.

Skušn'ave Tomaža Krmežljavčka.

Šaljiva povest; spisal L. Šepetavec.

(Dalje.)

Luka Magarac je znal biti strasen. Ni mu bilo dovolj, da je opsoval vse prebivalce Mračnega sela kot hianvece in hlinbenike, ki capljajo za vsako procesijo, ki se vedno gnetjejo v cerkvi in lazijo po božjih potih, pa so zmogni vsake grdobije, vsake nepoštenosti in vsakega zločina, ki lažejo, goljufajo in po krivem prisegajo. Tudi župnika samega se je lotil. Očital mu je kuharice in druge ženske, samice in omožene, mlade in stare. Dolžil ga je, da se je pečal s Češminovo Jero in Gregoračevim Špelom, z Mačkovo Pepo in Srobotnikovo Franico, očital mu je razmerja se z različnimi drugimi ženskami in kočno še Nežo Krmežljavko in njenega sinčka Tomaža.

»Ne, ne, ni res,« je hitel zatrjevati župnik, ko ga je Luka Magarac pustil priti do besede. »To ni res, prisejem lahko, da ni res!«

Župnikov ugovor je resnicoljubnega Luko novič razkačal. Najprej

je dal s ceste pobirajočemu se župnik tako brc, da je odletel v jarek. Obenem pa začel župniku naštevati, kdaj in kje ga je videl z imenovanimi ženami in dekletmi in v kakih okoliščinah. Upil je, da se je razlegalo po cellem trgu in so otroci in ženske skupaj drveli in upil je toliko časa, da je izgubil glas in je mogel samo grzati besede. A ko so bile besede že nerazumljive, so bile še vedno grde.

»Ženske, pojdite po žandarje,« je kričal župnik, ki je bil ves blaten splezal iz mokrega jarka in se naglo umikal čez polje. »Boltežar, sila kancelijska, udari ga! Čemu imaš pa sabljo?«

»Ne vem čemu,« je odgovoril Krmežljavček in se plaho stiskal k zidu, da bi ga ne dosegel besni Luka Magarac, ki je bil pobral stol in je mahal z njim okrog sebe.

Cvileč in kričoč so se umikali ljudje togotnemu frizerju, najhitreje župnik, ki se je neprestano skrival za ženskami. Magarac pa je vrget za njim stol in še nekaj izbranih hrvaških priimkov, potem pa je pobral svoj klobuk in je pobežnil na drugo stran, v svet, zapustivši za seboj dolžitve, iz katerih je nastalo mnogo gorja.

Luka Magarac je bil že davno kdo ve kje, ko so prebivalci Mračnega sela šele do dobra spoznali vsebino in obseg njegovih dolžitev. Tisti večer je bilo v Mračnem selu mnogo joka

in v različnih hišah je pela palica po črnih hrbtih visoko pesem o prebovedani ljubezni. In ker Gregoračeva Špela in Češminova Jera, Mačkova Pepa in Srobotnikova Franica, niso hotele biti same osramočene in tepene, so imenovale še mnogo drugih in jih obdolžile še ožjih ljubezenskih zvez z župnikom. Prizadeti moške in očetje so v obrambo svojih žena in bčera to seveda hitro razglasili, vsled česar je postal naposled v krčmi tako velik pretep, da so orožniki morali z bodali napraviti red.

Samo Boltežar Krmežljavček se ni upal posnemati svojih sotrpinov. Srbela ga je sicer roka in še nikoli ni imel takega poželenja, vzeti burkle v roko, kakor ta večer, vendar je premagal in zadušil to srčno hrepenje, zakaj med njim in Nežo je bil veljaven molče sklenjeni dogovor, po katerem se je pustila Neža preteptati samo na sv. Treh kraljev dan, da ima Boltežar za svoj dog posebno veselje, vse druge dni v letu pa je bil po tem dogovoru tepen samo Krmežljavček.

Župnik Matevž Štebalar je še tisti večer iz previdnosti obolel, da bi se polegel prvi vihar, ki so ga provzročila razkritja Luke Magaraca. Poslal je tudi hitro v »Domoljub« dolg dopis, v katerem je popisoval, kako vzorno je katoliško življenje v Mračnem selu in v kako lepem soglasju živi vse prebivalstvo s svojim pastirjem. Sicer je sovražnik krščan-

stva poslal v Mračno selo zavrženo dnuo, da bi napravila razdor med župnikom in med vernikom, je bilo brati v »Domoljub«, a ljudstvo, to vrolo krščansko in krepostno ljudstvo je tega podpihovalec pregnalo sramotno in se ni dalo omajati v svoji zvestobi do Kristusa, do svete cerkve in do svojega cerkvenega učnika. Župnik je trdno računal, da bo ta dopis imel popoln uspeh in se je zato z zbranim duhom posvetil kuriranju svoje »boleznik«. Zdravil se je s cvičkom in z rebulo, s silvancem in s karminekom, z alašem in benediktincem, z ogrskim in s francoskim konjakom, zdravil se je z veliko vnemo, a zdraviti vendar ni smel, kajti poročila o razpoloženju v Mračnem selu niso in niso postala boljše. Tudi to ni nič pomagalo, da je mežnar raznašal o Luku Magaracu strašne vesti. Pravil je, da je Luka Magarac turške vere, da ima pet žena, da je svojo mater prodal zamorem, da je svojega očeta ubil in visel že na višalah, a ker se je vrv odrgala, je bil pomiloščen. Pomagalo ni vse to nič, ker so v Mračnem selu itak že prej nekaj tega slutili, kar je na podlagi dolgih opazovanj potem razkril ubegli Luka Magarac.

Med tem, ko se je župnik Matevž Štebalar kuriral na popisani način, se je bil glas o njegovih ljubezenskih uspehih raznesel daleč naokrog. Celo v liberalnih listih je bilo nekaj št-

tati o dogodkih, dasi v Mračnem selu ni bilo ne enega liberalnega lista dobiti. Pač pa je župnik dobil doposlan izrezek z dotičnim dopisom, kar ga je tako pretreslo, da je postal recidiven. Bil je pri svojih medicinah že pri »doppelbitterju«, a je moral začeti spet znova s cvičkom.

Končno je dal raznesti po trgu, da je zahteval sam strogo preiskavo, češ, naj cerkvena oblast dožene, da je res popolnoma nedolžen in da se mu godi vnebovpijoča krivica.

Nekaj dni pozneje se je že pripeljal iz bližnjega mesta dekan in začel z zasliševanjem veljavnih mož. Dekan je bil strog gospod. Strog je bil njegov pogled in stroga so bile njegove besede. Dopoldne je zasliševal moške, popoldne pa so prišle na vrsto ženske, vse ljubezenskega obdavanja z župnikom obdolžene. Druga za drugo je morala stopiti pred stroga dekana, Mačkova Pepa in Srobotnikova Franica, Gregoračeva Špela in Češminova Jera in še ta in ona, in tudi Neža Krmežljavka. Vse so se vrnile iz sobe z objokanimi očmi, blede in preplašene ter se kar mogoče hitro spravile v kraj. Po končanem zasliševanju so bili zopet poklicani župan in občinski svetovaleci pred dekana in izvedeli od njega veliko in nepričakovano novost, da je namreč župnik popolnoma nedolžen in žrtve liberalnega obrekovanja.

(Dolje prihodnja)

ske šole na Dunaju in se izrekel zoper podpiranje okrajnih šolskih nadzornikov. Ko sta govorila še poslanca Mayer in dr. Okuniewski, je bila seja zaključena.

Casovni avanzma pri državnih železnicah je ministrski svet principi-
pielno sprejel. Železniški minister dr. Glombinski je sprejel predsednika zveze galskih železniških uradnikov Emila Hinglerja ter mu sporočil, da je ministrski svet vprašanje časovnega avanzmaja v principu ugodno rešil in bo uveden z veljavnostjo s 1. januarjem t. l.

Italijansko ministrstvo je demisioniralo. Včeraj je v zbornici podal ministrski predsednik Luzatti svojo demisijo. Posvetovanja zbornice so se na nedoločen čas odgodila.

Novoizvoljeni rumunski parlament je včeraj otvoril kralj Karel. Prestolni govor, ki ga je kralj sam prebral, je pred vsem konstatiral, da večina vlade dokazuje, da uživa vlada zaupanje ljudstva. Prestolni govor obljublja tudi več novih zakonskih načrtov.

V Turčiji so zopet začeli bojkotirati grške ladje in grško blago. Posebno v Carigradu, Smirni in Brusi se ta bojkot razširja.

V Mandžuriji je prišlo pri Fuču do boja med Kitajci in Japonci. Nekitajski orožniki se je protivil japonski straži, ki ga je zavrnila, ker je prekršil kvarantensko mejo. V teku dneva so Japonci Kitajce ustrelili. Ostali Japonci so se zavzeli za svojega tovariša in so napadli kitajske orožnike. Enega so ustrelili, več pa ranili. Razburjenje med Kitajci je veliko.

Položaj v Severni Mehiki je neznošen. V prihodnjem tednu se bo odločilo, če bodo ameriške čete še nadalje manevrirale ob mehiškani meji ali pa če bodo odkorakale v Mehiko. Finančni minister Limantur je takorekoč izročil mehiškani vladi ultimatum Združenih držav, v katerem se zahteva, naj se upor zadrži in sklene mir z Madero ali pa naj predsednik Diaz odstopi.

Štajersko.

Iz Ormoža. Predsednik nemškega »Volksrata« dr. Delpin se hvali po celem Ormožu, da je dosegel velik uspeh na polju germanizacije pri ormoških sodnih. Pravi namreč, da je izšel na vodstvo okrajne sodnije v Ormožu ukaz, glasom katerega se morajo znanprej pisati imena katastrálnih občin tudi v slovenskih sklepih v nemškem jeziku in da se bodo sestavljali cenilni zapisniki tudi v slov. izvršilnih spisih nemški. Mi ne verjamemo, da bi si dovolila c. kr. pravična avstrijska justična uprava tak napad na več desetletja trajajočo posestno stanje. Če pa bi se izkazal ta ukaz kot resnica, bi imeli v rokah zopet dokaz več za dejstvo, da stoji justična uprava popolnoma pod komando nemškega »Volksrata« in da njemu na ljubo tepta svojevoljno težko priborjene pravice Slovencev. O stvari se seveda ni govorjena zadnja beseda.

Iz Zetala. Kako klerikalci razumejo smotreno gospodarsko delo, naj pokaže sledeči slučaj: V Zetalu pri Rogatecu se je hotel v tamošnje posojilnico vrniti kaplan Kranjc, človek, ki nič nima in ki z ničemer ne more jamčiti. Ker ga načelstvo ni hotelo sprejeti, uvidevajoč, da se gre kaplanu Kranjcu samo zato, da bi tudi v posojilnici zasejal seme razdora, izjavljajo sedaj zetalski klerikalci v »Straži«, da bodo ustanovili novo posojilnico. To naši javnosti brez nadaljnjih pripomb. Le toliko še pripomnimo, da je odlični klerikalni pristaš, ki je član nadzorstva sedajne posojilnice, svaril načelstvo pred tem, da bi sprejelo kaplana Kranjca kot člana.

Kratek odgovor na klerikalne laži. Kaplanu Kranjcu v Zetalu, znanemu hujšakaču, bivšemu abstinentu in vegeterijancu, na njegov dopis o občenem zboru »Kmetijskega bralnega društva« v Zetalu dne 12. t. m. v »Straži« z dne 17. t. m. kratko v odgovor sledeče: Če je kdo pri cerkvi preklicaval, da pride predavati tudi kak poslanec, mi ni znano. Da občni zbor ni bil posebno dobro obiskan, se ni čuditi, saj je bil v šoli in je znano, da občni zbori niso nikjer preveč obiskani. Prosta laž je, da sta bila, kakor pišete, dva shoda. Vršil se je popolnoma pravičen občni zbor, izvolil se je popolnoma pravilno novi odbor, med občinim zborom sem jaz predaval o kmetijskih puntih na Slovenskem skoro tričetr ure, sprejelo se je najmanj 10 novih članov, ki so vsi sami plačali. Laž je torej, da sem govoril samo par besed, laž je, da sem tožil, da je premalo poslusalcev, laž je, da sta pristopila k dru-

štvu na novo samo 2 člana, laž je, da je shod trajal samo četr ure, laž je, da so bili na shodu štirje govorniki. Kaplan Kranjc, ki te je še parkrat »liberalno« usmiljenost rešila precejšnjih sodnijskih posledic, ali tako misliš z lažmi in obrekovanjem utrdjati vero v Zetalecih? In s terorizmom, da navajaš imena nekaterih udeležencev? In s tem, da pošlješ na občni zbor društva človeka, ki ni član društva ni, izjavljaj, da društvo ne zaupa? Fant, tudi s tem se boš opek, kakor si se sedaj že parkrat v svojem »poštenem« boju proti političnim nasprotnikom. Saj veš, kak je ta tvoj pošten boj: lažno ovadništvo. Motiš se, če misliš, da se bodo pošteti Zetaleci s teboj prekalili; njih pot gre naprej mimo in preko tebe v mirnem, treznem gospodarskem in narodnem delu. Tvoja pot je pa hujškarija in sejanje sovraštva. — Vekoslav Spindler.

Slovenski oder v Celju. Na praznik, prihodnjo soboto, se uprizaro na slovenskem odru v Celju Anzengruberjev »Krivoprišežnik«.

Imenovanje. Štajerski deželni šolski nadzornik dr. Karel Tamirz je dobil noslov in značaj dvornega svetnika.

Sprememba v veleposestniški skupini štajerskega deželnega zbora. Deželni poslanec Rudolf pl. Dehne je prodal svoje posestvo Welsberg. Ker je to posestvo v deželni deski, izgubi pl. Dehne svoj mandat.

Disciplinarni senat za štajersko ljudskošolsko učiteljsko je sestavljen takole: C. kr. namestnik Manfred grof Clary-Aldringen, predsednik; c. kr. namestnik, podpredsednik baron Hammer-Purgstall, predsednikov namestnik. — Člani pa so: Manger vitez pl. Kirchberg, c. kr. nam. svetovalec in član deželnega šolskega sveta; njega namestnik vitez pl. R. Altmann, namestniški tajnik; deželni odbornik, odvetnik dr. Leopold Link; njega namestnik državni poslanec, profesor dr. P. Hofmann pl. Wellenhof; c. kr. deželna šolska nadzornika dr. K. Tumirz in P. Končnik; cesarski svetnik, meščanske šole ravnatelj v p. Haus Trunk; njega namestnik gimnazijski ravnatelj J. Glovacki v Mariboru; meščanske šole ravnatelj v Gradcu, Fr. Karvan; njega namestnik učitelj v Gradcu, Al. Kasper. — Vidi se, kako se upoštevajo na Štajerskem slovenski deli dežele!

Okrajni šolski nadzorniki za slovenski del Štajerskega so: Ivan Dreljak za šolske okraje: Sv. Lenart, Maribor, okolica, in Slov. Bistrica; Matija Horic za šolske okraje: Ormož, Ptuj, okolica, Ljutomer, Zgornja Radgona in Rogatec; Alojzij Schechel za šolske okraje: Konjice, Marenberg, Sočan in Slov. Gradec; Josip Supanek za šolske okraje: Celje, okolica, Vransko, Smarje in Gornji grad; Gustav Vodusek za šolske okraje: Kozje, Sevnica, Brežice in Laško. — Tem nadzornikom poteče funkcijska doba s koncem tekočega leta. — V kratkem se bomo v »Slovenskem Narodu« z »zaslugami« nekaterih teh gospodov obširno bavili in jih primerno »priporočali« za nadaljno nadzorovanje.

Ustrelil se je v Mariboru sin gostilničarja »Pri črnem orlu« 19letni Ernest Tscharre.

Umril je v Gradcu odvetnik in član gosposke zbornice dr. Moric pl. Schreiner. Bil je predsednik delniške družbe pivovarne Reininghaus, član upravnega sveta planinske montanske družbe itd. Star je bil 87 let in se je udeležil burnih dogodkov leta 1848. Bil je strasten nemški nacionalce.

Zapri se v Mariboru 63letnega znanega latu perutnine Martina Vertiča, doma na Bregu pri Ptuj. Sedaj je pokradel mnogo perutnine okrog Križev na M. p.

Celjska mestna šparksa izkazuje z letnim računom za leto 1910 očitno nazadovanje. Hranilni vlog je izplačala celjska mestna šparksa v minulemu letu za okroglo štiristotisoč več kakor jih je prejela. Najbolj pa, da misli majhni čisti dobiček, ki ga izkazuje v svoji bilanci. Ne sme se pozabiti, da ima celjska mestna šparksa samo na nemški hiši (Deutsches Haus) v Celju intabuliranega posojila en četr milijona kron. Koliko pa nese »Deutsches Haus« v Celju in koliko more tako podjetje plačevati obresti od svojih ogromnih dolgov, si lahko vsak izračuna, ki kotičkaj razmere pozna. Treba bo najbrž tedaj nemški šparksa v Celju še večkrat zapisati v bilanco »Zinsenabfall«, samo da ne bo zadostovalo le 9460 K, kakor leta 1910, vsaj veljanskava vsota na zaostalih obrestih po 273.588 K 72 v pravičjuje to skrb. Za Mestno hranilnico v Celju res sicer jamči celjsko mesto s svojo davčno silo, a pomisliti pa je tudi, da ima celjsko mesto ogromno dolgov in tako visoke doklade, da vse kar le more, beži iz Celja. Od svojega majhnega dobička je razdelila celjska šparksa bogate darove celjskim nemškim društvom in sicer je dobil Musikverein 4000 K, nemško gledališče

500 K, nemška pevka društva 300 Kron, Schulverein 100 K, Athletik-Sportklub Eiche 100 K — (čemu!), nemško pomočniško društvo 100 K, nemško drsalniško društvo 200 K, celjski nemški Turnverein 1000 K, društvo: »Deutsches Haus« 1200 K. — A niti vinarja ni števila celjska nemška šparksa v dobrodelne namene, katerih bi bilo deležna slovensko ljudstvo kljub temu, da ima najmanj 2 tretjini slovenskega denarja naloženega kot hranilne vloge in da je večino svojega dobička napravila s slovenskim denarjem. — »Ne bi se bavili z nemško celjsko šparksa, ko bi nemški listi ne hujškali tako hiansko proti slovenskim denarnim zavodom, samo da napeljejo tok denarja v svoje denarja silno potrebne kase. Naj Nemci rajše razmišljajo o svoji gospodarski mizeriji in tudi dr. Negri bi storil pametnejše, ko bi premišljeval, kako bo rešil zavoženo celjsko nemško gospodarstvo pred polomom, kakor pa da izliva svoje gospodarske modrosti po nemških listih. Kar je pisal o slovenskih denarnih zavodih v graškem »Tagblattu«, velja v polni meri za nemške denarne zavode, zato se pač ne moremo dovolj načuditi nemški predrznosti, s katero bočejo zakriti svoje lastne slabosti. Slovenci nimamo nič proti temu, ako nemški denarni zavodi tako imenitno napredujejo, kakor n. pr. celjska nemška šparksa, dvomimo pa da bi se take solidnosti in takega napredka veselili tudi širokoustni dr. Negri in njegovi kompanjoni.

Ponesrečil se je v Ribičevem mlinu v Cezanjevih delavec Franc Cergul. Transmisijski jermen ga je zgrabil in potegnil med kolesa, kjer je mrtev obležal.

Štajerska zadružna mlekarne v Gradcu bo pošiljala nemškemu cesarju Viljemu za časa njegovega bivanja na Krfu mleko.

Iz Maribora. Dne 14. sušca se je vršil tukaj občni zbor C. M. podružnice. V novi odbor so bili poklicani za moško podružnico gospodje dr. Poljanec kot predsednik, dr. Rosina kot predsednika namestnik, Majer kot tajnik, Voglar kot blagajnik, Pišek kot blagajnika namestnik, dr. Dolar, Šostarič, Hohnjec in Vokač kot odborniki; dalje gospoda Bahovec in Kežar kot predl. računov ter gospodje Kežar, Pišek, Bahovec in Weigl kot odposlanci h glavni skupščini. Za žensko podružnico gospa Rotnerjeva kot predsednica, gospa dr. Poljančeva kot preds. namest. gospica Koprivnikova kot tajnica, ga. dr. Pivkova kot blagajnica, gospice Brusova, Lenartova in Posebova kot odbornice, gospa dr. Sernečeva in gospica Ivanka Sernečeva kod odposlanice h glavni skupščini. Občni zbor je bil vkljub slabemu vremenu izvanredno dobro obiskan, posebno nas je veselilo veliko število Studenčanov. Iz poročil tajnika in blagajnika moške podružnice povzamemo sledeče. Podružnica je delovala v preteklem letu s podvojenimi močmi in se ozirala tudi na okolice. Število članov je naraslo na 22 pokroviteljev, 200 rednih in 50 podpornih članov. Postavili so se novi nabiralniki v Selnici (sedaj pod okriljem podružnice na Fali), pri Sv. Barbari, pri Sv. Marjeti na D. p., pri Sv. Martinu, v trgovini g. Weiglina in gostilni gosp. Karba. Dohodkov je imela moška podružnica 1728 K, od katerih se je poslalo v Ljubljano 1713 K. Clanarina je znašala 404 K (še ni sklenjena), 550 K so donesli nabiralniki, vse drugo darila in razne nabire. Posamezni nabiralniki so donali: V »Narodnem domu« 304 (sesta diploma), v Medenovi gostilni 166 (druga diploma), pri g. Rapocu 7, v Čolnikovi gostilni 6, v Vertnikovih trgovini 3, v Čitalnici v Studenčih 6, v Selnici 18, v Podovi 13, v Weiglnovi trgovini 16, pri Sv. Barbari (Majhen) 3 in pri Sv. Martinu (Amer) 8 K 80 v. Relativno najboljši uspeh je imel nabiralnik v Medenovi gostilni, najslabši oni v »Narodnem domu«, ki je nazadovao proti lani za 214 K. — V C. M. obrambni sklad so vplačali v preteklem letu g. dr. Poljanec, g. dr. Kac (drugokrat) in samsko omizje vsak po en kamen. Maribor šteje torej 31 takih brambovcev. — Sklad za slovensko šolo v Mariboru je narasel za 214 K (nabr. gospica Majcenova) in znaša sedaj 2263 K. Gosp. tajniku Majerju se je izročila posebna, od C. M. D. poslana diploma, ker je le-ta na različni način nabral za družbo že čez 1000 K. Pod okriljem moške podružnice obstoji takozvani šolski odsek, ki ima nalogo reševati šolsko vprašanje posebej. Na poziv glavnega vodstva pa se je sestavil posebni stavbeni odbor, ki naj izvrši in nadzoruje šolsko stavbo v Studenčih. Ta odbor deluje neprestano, le žalobno da se pojavljajo vsak čas nove ovire, katerih tukaj ne moremo navajati in ki so povzročile, da se s stavbo ni začelo že tega meseca, kakor se je nameravalo. Radi tega pa naj nikdo ne obupa, kajti stavba je zasigurana in se bo začela v kratkem času. Blagajnik je predlagal, da se naj uredi nabiranje z nabiralniki v restavraciji »Nar. dom.« Ker se obš-

ni zbor v tem oziru ni smatral kompetentnega, blagajnik pa je smatral ta predlog kot zadnji poskus, da se odpravi nedostatek s štirimi nabiralniki, odločil je blagajnik svoje mesto. Ženska podružnica je imela 748 K dohodkov; 60 K je poslala za božičnico na Muto, 140 K za božičnico v samostan, 50 K moški podružnici za božičnico v Studenčih in 461 K glavnemu vodstvu v Ljubljano.

Koroško.

Beljaška električna naprava. Novo električno napravo so si zgradili v Beljaku, pa imajo še predno so začeli proizvajati električni tok staro šaro, povsod zakrpano in brez garancij, da bo imelo mesto kdaj kaj od naprave. To je namreč usoda skoro vseh električnih naprav. Lepo se da izračunati dobiček na papirju, kadar pa pride do izvršitve, se pokaže povsod, da so bili račun samo na papirju in da je resnica še mnogo bolj bridka, kakor najbolj pesimistična pričakovanja. Klasičen izglede za to nam je lahko električna naprava za Beljak. Betonska struga je razpokala pri zadnjem poskus na več krajih in so jo morali popraviti. Pred par dnevi so zopet napeljali vodo v strugo, toda niso se upali uporabiti vse vodne sile, ker so imeli že od prvih preslabe izkušnje. Kljub temu pa je betonska struga zopet počila. Tako bodo morali zopet preložiti otvoritev električne naprave, ki je bila določena izprva za 23. februar in bodo morali zopet začeti s popravili. To zaostajanje pa ni samo kalamiteta za upravo električne naprave in neprijetno za one, ki so računali s tem, da dobe koncem februarja električni tok, marveč stane mesto samo vsak dan, počeni od 23. februarja približno 1000 K ne glede na izgubo dobička, s katerim je mesto računalo.

Hlačno krilo v Celovcu. Neka tuja dama je šla v soboto zvečer v Celovcu po Glavnem trgu v hlačnem krilu. To je seveda celovsko inteligenco strašno razburilo in moški so se vedli pri tem posebno galantno. Zbijali so sirove šale in nadlegovali damo s svojo nesramno radovednostjo tako, da se je morala zateči v neko kavarno.

Primorsko.

Pozor duhovniki, — strašilo hodi! Vseled novega papeževga dekreta, ki daje škofom pravico sestaviti zbor župnikov, ki ima nalogo odstavljati ali premeščati župnike, so bili na Goriškem izmed Slovencev imenovani: tolminski dekan mons. Jožef Kragelj, črniški dekan Ivan Murovec in podmelski župnik Ivan Kovačič. Tudi trije Italijani so bili imenovani. Pozor tedaj, duhovniki, ki se ne ležite na trebuhu, — v blato z vami, sicer vas bodo premeščali in odstavljali, kajti ti trije ne poznajo ne pravice, ne usmiljenja!

»Jupe culotte« v Gorici. V nedeljo je bilo videti pri godbi v mestnem vrstu opoldne 4 gospodične v hlačnem krilu. Dve je poslala tvrška Medved, dve pa tvrška Steiner. Medvedovi ste imeli res hlačno krilo, Steinerjevi pa ženske hlače. O obleki prvih se je izražalo občinstvo prav povoljno, več gledalcev ste imeli seveda Steinerjevi. Gospodične so se gibale svobodno, nihče jih ni nič nadlegoval. Ogledovali so jih in menili so se o oblekah, zlasti dame, drugače pa so imele popoln mir. V Gorici hlačno krilo sploh ugaja.

Žensko učiteljsko v Gorici. Na c. kr. ženskem učiteljskem v Gorici se prične pismeni zrelostni izpiti dne 2. maja 1911. in izpiti učne usposobljenosti za obče ljudske in meščanske šole 8. maja ob 8. dopoldne. Pravilno opremljene prošnje je vložiti predpisanim potom do 15. aprila pri ravnateljstvu c. kr. izpraševalne komisije za ljudske in meščanske šole v Gorici. Preizkušnje za učiteljice ženskih ročnih del in za vrtnarice slede neposredno tem izpitom. Prošnje je vlagati do 15. aprila pri ravnateljstvu c. kr. ženskega učiteljskega v Gorici.

Riemanje. Na praznik sv. Jožeta se je zbralo v Riemanjih tako mnogo ljudstvo iz vseh krajev, posebno pa še iz Trsta, da je bila gnječa po ulicah naravnost nevarna. V Riemanje je prispelo, kakor pravijo, kakih 15.000 ljudi in umevno je, da je bilo vrvenje tako, kakor še nikoli, zlasti ker je uprav spomladansko vreme privabilo tudi vse Riemanjce na ulice.

Prvi dreadnought. Kakor se poroča z Dunaja, bo kumica prvemu avstrijskemu dreadnoughtu nadvojvodi-nja Marija Kristina, soproga nadvojvode Petra Ferdinanda.

Stavka pomorščakov v Trstu. Pod patronanco c. kr. pomorske oblasti se je ustanovila koncem lanskega leta v Trstu posredovalnica za pomorščake. V nadzorstveni odbor so odposlali pomorščaki in lastniki ladij in parnikov svoje zastopnike. Ker pa so bili lastniki ladij mnenja, da urad na posluje pravilno, so poklicali začetkom marca svoje zastopnike iz nadzorstvenega odbora. Pomorščaki

so se obrnili na pomorsko oblast, da naj primora lastnike ladij, da stopijo v pogajanja in imenujejo tozadevno svoje pooblaščenca. Ker pa so izjavili lastniki ladij, da so šele po preteku 14 dni pripravljene imenovati svoje zastopnike, so smatrali pomorščaki ta odgovor za znamenje, da bočejo lastniki ladij zadevo zavleči. Včeraj dopoldne ob 10. je zato začela večina pomorščakov in kurjačev tržaških plovstvenih podjetij stavkati.

Sirovež. Marij Czerwinski, 22-letni kočijaž, stanujoč v Trstu v ulici Giustinelli št. 11. je do nedavno stanoval skupaj z Virginijo Lorenzutti v ulici Rana št. 10. Ker mu delo ni dišalo, se je dal skoro popolnoma vzdrti od svoje ljubice in jo je strahovito pretepal, če mu ni dala denarja za popivanje. Slednjič se ga je Lorenzutti naveličala in ga spodila iz hiše. Nasilnej pa je vendar še vedno prihajal k njej, jo pretepal do krvi in ji žugal, da jo pokvari za vse življenje. Grozil ji je enkrat z vilicami, drugikrat pa jo je davil in bi jo bil zadavil, da ni posegla vmes neka Katarina Filipič. V soboto pa je Czerwinski zopet prišel k Lorenzutti, ki je vsled njegovih prejšnjih sirovosti še vsa bolna ležala v postelji. Udaril jo je s pestjo parkrat po glavi in mislil potem oditi. Redarji pa, ki so prišli na vpitje nesrečnice v stanovanje, so mu zaprli pot in ga uklenili. Tudi na policiji se je vedel Czerwinski zelo predrzno.

Odlikovanja. Okrajni sodnik in sodni predstojnik v Pulju Spiridion Peručić in okrajni sodnik pri višjem deželnem sodišču v Trstu dr. Rudolf baron Rinaldini sta dobila viteški križec Fran Josipovega reda.

Imenovanje. Starinskemu muzeju v Pulju kot vodja dodeljeni profesor državne realke v Pulju dr. Anton Gnirs je bil pomaknjen v VII. činovni razred.

Odlikovanje. Predstojnik okrajnega sodišča v Pulju, gospod Spiro Peručić je dobil viteški križec Frane Jožefovega reda.

Odlikovanje. Deželni šolski nadzornik v Zadru Anton Strel je bil imenovan za dvornega svetnika.

Moško kaznilnico v Gradišču opuste. Kakor izve goriški list »Eco del Litorale« baje iz zanesljivega vira nameravajo moško kaznilnico v Gradišču opustiti in preseliti tamošnje kaznjence v moško kaznilnico v Maribor.

Jadranska banka. Občni zbor Jadranske banke je sklenil razdeliti 6% dividendo, tedaj 24 K za vsako delnico in zvišati delniško glavnico na 12 milijonov.

Nov veleizdajniški proces. Kakor poročajo listi iz Zadra se pripravlja nov veleizdajniški proces proti dubrovniškemu Srhom. Državno pravdnštvo ima baje v rokah mnogo obremenilnega gradiva, ki kompromituje srbskega deželnega poslanca dr. Mitrovića. Pa bo to najbrže zopet tak proces, kakor zagrebški in nova blamaža.

Garnizijska izpmemba. 20. primorsko - kranjski lovski bataljon, ki je bil nameščen pet let v Trstu, pojde, kakor smo že poročali, v Tolmin. Vojaki so se odpeljali danes zjutraj ob 3/4. zjutraj iz Trsta.

Dnevne vesti.

+ Dalmatinci proti kranjskim klerikalcem. Našim klerikalcem je postala za njihovo delovanje »Slovenija« preozka, zato so jeli poskušati svojo srečo še na Hrvaškem in v Dalmaciji. Na Hrvaškem se jim je njihov poskus popolnoma ponesrečil, dasi so si za propagatorja svoje politike kupili voditelja hrvaške kmet-ske stranke znanega Stjepana Radića. Po fiasku na Hrvaškem so se s podvojeno močjo vrgli na Dalmacijo nadejajoč se tukaj gotovega uspeha. V propagiranje svojih idej so ustanovili svoj list, ki so mu dali ime »Hrvatska Država«. Ta list vzdržuje klerikalna »Zadružna zveza« v Ljubljani in njen revizor Donadini je bil obenem plačani urednik »Hrvatske Države«. Sprva se je zdelo, da bo v Dalmaciji klerikalizmu po kranjskem vzorcu cvetela pšenica. Ko pa je »Hrvatska Država« popolnoma stopila v stonje »Slovenca« in »Domoljuba« ter jela po kranjskem klerikalnem vzoru na najgnusnejši način napadati razne zaslužne dalmatinske rodoljube ter blatiti vse, kar je vsakemu poštenemu narodnjaku drago in sveto, je nastala proti nji močna reakcija med duhovniki samimi, ki niso tako pokvarjeni in degenerirani kakor njihovi tovariši na Kranjskem. Prvič se je pokazal odpor proti klerikalni komandi iz Kranjske pri mladinskem tečaju dne 14. p. m. v Splitu, na katerega so kranjski klerikalci poslali znanega Janeza Kalana. Kalanova misija se je popolnoma ponesrečila. Kalanovih zmedenih idej ni hotel nihče poslušati in moč je moral iz Splita popihati, ne da bi mu kdo rekel »bome«. Kmalu na to so na ukaz škofijskega ordinarijata vrgli »Hrvatsko Državo« iz katoliške »Leonove ti-

skarne, češ, da tako nesramnega in podlega slika ni smeti tiskati v katoliškem zavodu. In ker je postal odpor proti »Hrvatski Državi« vedno večji, je bila ljubljanska »Zadružna zveza« končno prisiljena, svojemu revizorju Donadiniju ukazati, naj vsaj navidezno odloži uredništvo s tem, da se ne podpisuje več kot odgovorni urednik »Hrvatske Države«. Fiasco kranjske klerikalne politike v Dalmaciji se torej kaže na vsi črti. Kakor smo informirani, bi tudi »Hrvatska država« že prenehala izhajati, ako bi ne bila pri njej že preveč angažirana ljubljanska »Zadružna zveza«, oziroma gospoda, ki stoji za to zvezo. Vzpričo tega se nam vsiljuje vprašanje, kako pride »Zadružna zveza« do tega, da se vmešava v politiko v Dalmaciji. Ali je za to pobasala 750.000 K iz vsenčliskega zaklada, ali dobiva za to letno podporo 20.000 K od kranjske dežele, da vzdržuje v tuji deželi, v Dalmaciji take reptilke, kakor je »Hrvatska Država«?

+ **Dopolnilna deželnozborska volitev.** Namesto odstopivšega deželnozborskega poslanca dr. Ivana Oražna se bo vršila nova volitev iz volilnega razreda mest in trgov v volilnem okraju mesta ljubljanskega dne 16. maja 1911.

+ **Dopolnilna deželnozborska volitev.** Danes je za žužemberško-litijski okraj deželnozborska volitev namesto g. Mandlija, ki je odložil svoj mandat, ker neče biti sokriv nezastopnega gospodarstva klerikalcev z deželnim denarjem. Za ta mandat kandidirajo klerikalci žužemberškega župana Ivana Vehovca, ki bo seveda tudi izvoljen, ker je okraj še po veliki večini klerikalen. Vehovec je bil mnogo let ne le pristaš, nego tudi zaupnik narodno-napredne stranke. Presedlal je šele v zadnjih letih. Z njim pridobi torej klerikalno zastopstvo v deželni zboru zopet moč, ki je zatajil svoje prepričanje. Brez odpadkov liberalne stranke klerikalci pač ne morejo živeti. Če pogledaš klerikalne poslance v deželni zbor, moraš reči: skoro sami liberalni renegati.

+ **Kazenska preiskava proti Kregarju in Štefetu.** Listi poročajo, da se je na ukaz višjega državnega pravdnika v Gradcu uvedla kazenska preiskava proti Ivanu Kregarju, podpredsedniku trgovske in obrtne zbornice, in Ivanu Štefetu, uredniku »Slovenca« radi znanih manipulacij pri zadnjih volitvah v trgovsko in obrtno zbornico kranjsko.

+ **Dr. Nagl organizuje nižjeavstrijske klerikalce.** Dunajski škof dr. Nagl je izdal na vse župnike dunajske škofije tajen cirkular. V tem cirkularju naroča vsem župnikom, naj izberejo gotovo število župnikov, da se »diecezanska organizacija« nanovo oživi in postavi na trdno podlago. Material za akcije te nepolitичne (?) katoliške organizacije, ki se naj razteza po celi državi, naj da katoliška ljudska zveza. Za delegata avstrijskih škofov v tej državni organizaciji katolikov je bil izbran brnški škof. Ta ukaz nima drugega namena, da se župniki še bolj začno vtikati v politično življenje in da pomagajo pri reorganizaciji krščanskosocijalne stranke. Dr. Nagl je postal takorekoč ekssekutor dunajskih krščanskih socialstov in hoče po vzoru ljubljanskega škofa uvesti na Nižje Avstrijskem ono podlo in gnusno klerikalno politiko, ki izrablja vero in cerkev.

+ **Katoliški dijači.** Po ljubljani hodi družba mladih ljudi ne posebno priporočljive zunanosti, ki nahira denar. Ti mladi ljudje se predstavljajo kot »katoliški dijači« in ponujajo nekake bloke ter zahtevajo v imenu hrvaško-slovenske vzajemnosti denar. Ni nam znano, kdo so ti ljudje in kakoga poklica so, sodimo pa, da bi tudi »katoliški dijači« morali sedaj študirati, ne pa hoditi po svetu. Vsekako pa je tako neukusno, da ti »katoliški dijači« najraje molestrirajo znane napredne dame in gospe. Priporočali bi jim, naj se drže svojih katoliških somišljenikov!

+ **Promocija.** Avskultant gosp. Leopold Boštjančič bo v sredo, dne 22. marca na dunajskem vsenčliskem promoviran za doktorja prava. Čestitamo!

+ **Iz gozdarske službe.** Gozdarski nadzorstveni komisar II. razreda Anton Šivic iz Radovljice je premeščen h gozdarsko tehnični službi politične uprave v gozdarskem okraju Ljubljana I. in obenem dodeljen deželni gozdarskemu nadzorniku kot pomožna moč. — V gozdarsko tehnični službi politične uprave na Kranjskem je zasedli mesto okrajnega gozdarskega tehnika s sedežem v Radovljici. Prosilci, izvršeni in, ki so že v taki službi, morajo dokazati svojo sposobnost do te službe, kakor to zahteva § 6. ministrske naredbe z dne 1. novembra 1895. D. z. l. št. 165. Prošnje, opremljene z dokazili o znanju obeh deželnih jezikov, je vpslati službenim potom do 15. aprila c. kr. deželniemu predsedstvu za Kranjsko v Ljubljani.

— **Nemški terorizem gre v klasje.** Pri stikanju po ljudskoštevem

operatu so ljubljanski nemškutarji iztaknili, da je znani dimnikarski mojster Josip Spitzer zapisal kot svoj občevelni jezik slovenščino. Mož je bil pošten, da je zapisal kakor je vedel, da je prav in kakor to odgovarja resnici. Znano je namreč, da izvršuje svojo obrt že veliko let v Ljubljani pri slovenskih strankah, s katerimi mora občevelati slovensko. Ta odkritosrčnost pa ni našla milosti v očeh nemškega Volksrata. Planili so nanj in ga začeli obdelavati z grožnjami, da je možu nazadnje res srce upadlo. Pozabil je namreč, da živi od slovenskega kruha in da mu dajejo Nemei preklicano malo zaslužka. Radovedni smo, če bo oblast dovolila, da bi Spitzer svoj prvotni vpis, ki ga je napravil iz lastnega nagiba in iz lastnega prepričanja, sedaj čez več mesecev vsled pritiska nemških teroristov prekladal ter ga nadomestil kakor želi ljubljanski Volksrat. Če bi obveljalo to načelo, potem je tako popravljanje dovoljeno vsikdar in ljudje bodo hodili popravljeni tisti famozni občevelni jezik vselej, kadar zapihajo kak drug veter. Popravljal ga bodo do drugega ljudskega štetja, potem pa se isti manever nadaljuje z novim ljudskoštevem operatom. Tako daleč menda še vendar nismo, da bi se našim nemškutarjem na ljubo vršile take nepostavne poplave in to čez več mesecev!

— **Grof Luksemburški v Ljubljani aretiran.** Sinoči je po vsej Ljubljani krožila senzacionalna vest, da je znani spretni policijski organ, g. Nikolaj Večerin, na ljubljanskem južnem kolodvoru iz nepojasnjenih vzrokov aretiral grofa Luksemburškega baš ko je hotel vstopiti v vlak, ki vozi proti Rivieri. Kakor se to po sebiumeje, je staro in mlado ugibalo, kaj je bil povod aretacije tako odlične osebe. Govorilo se je o nekih skrivnih pariških večerih in namigavalo marsikaj, o čemer iz gotovih obzirov ni, da bi govorili. Radovedni, kaj je na tej skrivnostni zadevi istine, smo se na pristojnem mestu informirali in dognali, da si je vso skrivnostno zadevo na prosto izmislil nekdo, ki naj poskrbi za veliki zabavni kabaretni večer, ki ga prvega aprila v ljubljanskem Narodnem domu na korist dijaškega podpornega društva »Domovina« prirede ljubljanske narodne dame in pri katerem bo iz prijaznosti sodeloval tudi gosp. Iličič, nosilec glavne vloge v znani opereti »Grof Luksemburg«. Gosp. Iličič nastopi z nekaterimi izbranimi kupletji. — Tako so se torej ljubljani zopet enkrat dali temeljito potegniti — mi pa tudi.

— **Na ljubljanskem trgu vlada nedostatek.** ki ga magistrat menda zato neče odpraviti, da bi ljudem škodo delal. Maslaricam so odkazali skrajno neugoden prostor. Potisnili so jih tja, kjer je veter posebno nadležen in jim nanosi največ prahu in najhujšo blago. Seveda imajo maslarice vsled tega škodo, ker se jim pokvari mnogo blaga in ker ljudje vsled tega ne marajo kupovati. Na magistratu govorijo vedno kaj radi o higijeni in snažnosti na trgu, tu pa, kjer vse občinstvo želi, da se maslaricam določi primernejši prostor, se nihče ne gane. Očividno je, da tu manjka dobre volje in da magistrat neče upoštevati opravičenih želja občinstva in pri zadetih maslaric. Kje je iskati vzroka temu postopanju res ne vemo. Vsekako si štejemo v dolžnost proti temu protestovati in apeliamo na člane mestnega sveta, naj spravijo to stvar v red.

— **Umrl je v soboto v deželni bolnici** in bil včeraj pokopan g. Alojzij Benda, znani uradnik mestnega stavbinskega urada. Pokojnik je dosegel starost 72 let. Služil je na magistratu dolgo vrsto let kot pomožni uradnik in šele predlanskim postal definitivni uradnik s pravico do pokojnine. Pokojnik je bil svoje čase »Meksikanec« in je znal s vojim drastračnim humorjem pripovedovati mnogo mičnih zgodb iz svoje meksikanske dobe. Kdor ga je kdaj slišal, ni pozabil, kako so »Meksikanec« pozdravile belo oblečene, črnokežne deklice in kako so Meksikanci, ko so morali reterirati, skozi okna prodajali pisarniško pohištvo. Pa je bil vrl mož in pravi caballero pokojni senor Benda.

— **Dijaški koncert v prid revnim dijakom** se vrši v četrtek, dne 23. marca popoldne ob pol 5. v veliki dvorani »Narodnega doma«. Sodelujejo: Gospa Vida Talichova (klavir), prof. dr. Pavel Kozina (petje), gosp. Ivan Trost (glosli). Spored: 1. a) Oskar Dev; Mak; b) Dr. B. Ipavec; Je pa davi slane pala; c) Emil Adamič; Pri zibel; d) Risto Savin; Poroka. Poje prof. dr. Pavel Kozina. 2. a) H. Wienxtemp; Andante iz fismol koncerta op. 19. za violino solo s spremljevanjem klavirja; b) Smetana; Iz domovine II. Igra gosp. Ivan Trost. 3. a) Anton Lajovic; Serenada; b) dr. Gojmir Krek; Misi; c) dr. Gojmir Krek; Zaprti so njuna okence; d) Anton Lajovic; Pesem starca. Poje dr. Pavel Kozina. 4. a) Smetana; Polka; b) Chopin; Nocturno; c)

Dvorak; Furiant. Igra ga. Talichova. 5. Jos. Prochazka; a) Tak si lepa; b) Poslednja noč; c) O ljubica; d) Zvezde žarijo. Poje prof. dr. Pavel Kozina. Vstopnina 40 vinarjev za dijakke.

— **Novi slučaji koz.** Kakor se je zadnje dni konstatiralo, dosedaj objavljena dva slučajja koz vendar nista ostala osamljena. Obol je namreč 4letni sinček delavke Janežič, katera se še nahaja v bolnišnici za silo, a je izven nevarnosti. Dalje je obolela neka Trojer, ki je prve dni stregla oboleli Zupancič, ko je bila ta še doma. V Oberjah pri Sneberjih je obolela 17letna Marija Pajsar, delavka v predilnici, zelo sumljivo je dalje obolenje 24letne Cecilije Kačar, tudi delavke v predilnici, ki stanuje v Hrastju. Prvoimenovani trije bolniki so se danes dopolne prepeljali v bolnišnico za silo. Vendar so vsi ti slučajji mnogo lažji in nastopajo le z lahkotno vročico, kar je brezdvomno pripisovati vplivu cepljenja. Z epidemijološkega stališča je važno, da je pri vseh teh bolnikih konstatirali direktno zvezo s prvima slučajema. — Vsa prizadeta stanovanja se bodo razkužila in stanovalcem dotičnih hiš zabranjen izhod, dokler se razkužba ne izvrši. Naglašati je, da so vsi imenovani slučajji iz okolice in da v mestu samem se doslej še ni pojavil slučaj koz.

— **Afera okrajne bolniške blagajne s tukajšnjim krojaškim mojstrom Josipom Ahčinom, ki teče že čez 6 let.** Ker javnosti niso znane podrobnosti te afere in eni kritikujejo postopanje Ahčinovo, drugi pa kritikujejo postopanje okrajne bolniške blagajne, naj izve javnost podrobnosti te afere in naj vsakdo sodi sam, komu se tu godi krivica. Stvar je bila sledeča: Dne 7. listopada 1904 je stopil Josip Ahčin kot krojaški pomočnik k tukajšnjemu krojaškemu mojstru Fran Rožiču in je bil pri njem v delu do Božiča istega leta ter je zaslužil pri njem nekaj čez 70 K. Ahčin je Rožiču plačal tudi 1 K 60 v kot prispevek okrajne bolniške blagajne, Rožič pa Ahčina ni zgasil v bolniško blagajno; 2. grudnia 1904 pa se je Ahčin prehladil, tako da je postal slabši od dne do dne in 31. grudnia obležal v postelji ter vstal šele koncem svečana 1905. Ko se je Ahčin čutil bolnega, to je bilo nekako sredi grudnia 1904 je prašal svojega delodajatelja če ga je zgasil v bolniško blagajno. Rožič pravi, da se ne in da ga bo takoj zgasil. 31. grudnia 1904 je Ahčin poslal svojo ženo v okrajno bolniško blagajno po bolniški list, a ga ni dobila, češ da Ahčin ni zglasen, šla je na magistrat in celo stvar tam povedala, reklo se ji je, da se bo potrebno ukrenilo in da naj pride čez 8 dni. Ahčinova žena je čez 8 dni potem res šla na magistrat, tedaj pa se ji je reklo, da Rožič neče priznati, da je Ahčin delal zanj, da bo sedaj potreba preiskave. Ahčinova žena je prosila, da naj se preskrbi vsaj zdravniku, ker je mož zelo nevarno bolan, obljubilo se ji je, da se bo v kratkem vse potrebno poskrbelo. Ahčinova žena je potem še parkrat šla poprašat, kaj je s stvarjo, a vselej se ji je reklo, da naj počaka, da to ne gre tako hitro, in tako je peteklo kakih 6 tednov in Ahčinovo zdravje se je obrnilo na boljše. Proti koncu meseca svečana je bilo rečeno na magistratu ženi Ahčinovi, da sedaj je znano okrajni bolniški blagajni, da je Ahčin res delal za Rožiča in da sedaj lahko zahteva zdravniško pomoč in bolniško podporo, tedaj pa je šla Ahčinova žena zopet v bolniško blagajno, a tam se ji je reklo, da to bolniški blagajni nič ni mar, da naj se zgovori z Rožičem, ker ga ni zgasil. Dne 14. malega travna dobi Ahčin odlok z magistrata, ki se glasi takole: Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljana. V Ljubljani 14. aprila 1905. Št. 13048. Prejmi gospod Josip Ahčin, krojač v Šubičevih ulicah št. 3. Tukaj. Z ozirom na Vašo svoječasno pritožbo zoper okrajno bolniško blagajno ljubljansko Vas mestni magistrat obvešča, da Vam okrajna bolniška blagajna, kakor sama zatrjuje, ni odrekla bolniško podporo, pač pa je zahtevala od Vas, da jej dokažete, da ste v delu pri krojaču Franu Rožiču. Ker je bolniški blagajni sedaj znano, da ste v času od 15. novembra do 31. decembra 1904 delali izključno le za imenovanega krojaškega mojstra, in da je bil Rožič kaznovan, ker Vas ni priglasi v zavarovanje, lahko naknadno zahtevate od okrajne bolniške blagajne bolniško podporo. Zupanov namestnik Vovčina. S tem odlokom je šel Ahčin v okrajno bolniško blagajno. Tedaj se mu je reklo, da naj prinese še zdravniško spričevanje, Ahčin pravi, da ga nima in pravi zakaj mu niso dali zdravniška 31. grudnia 1904. in koncem svečana 1905, ko je prošil zanj. Blagajnik Polan pravi Ahčinu, da naj se da preiskati pri kakem zdravniku, če more konstatirati, da je bil tačas kot trdi Ahčin res bolan. Ahčin gre k dvema tukajšnjima zdravnikom ter jima pove, kaj se je zgodilo in jih prosi, da naj ga vzamejo v preiskavo in da naj mu dasta o

tem spričevanje, da ga predloži bolniški blagajni, bolniška blagajna je to spričevanje zavrnila z odlokom, da se ima pravico v 14 dneh pritožiti na razsodišče okrajne bolniške blagajne. Razsodišče pa je smatralo postopanje okrajne bolniške blagajne pravilno in je pritožbo zavrnilo v popolnem nasprotju s §§ 2., 3., 6. in 17. pravil bolniške blagajne. Čitatelji naj sedaj sodijo, kdo tukaj zasluži kritike in kazni in komu se je zgodila krivica. Da pa bodo prej na jasnem, bodi povedano še to, da je Fran Rožič pristen soc. demokrat in je bil pri odoboru ali pri razsodišču okrajne bolniške blagajne, in da je bolniška blagajna v rokah socialnih demokratov, Ahčin pa da ni bil nikdar socialni demokrat.

— **Josipa viteza Gorupa ustanova za absolvente trgovskih šol in trgovskih akademij, ki hočejo svoje nauke nadaljevati v inozemstvu.** Veletržec in veleposestnik Josip Gorup vitez Slavinjski v Reki je ob šestdesetletnem vladarskem jubileju Njegovoga c. in kr. apostolskega Veli-anstva založil ustanovo za absolvente trgovskih šol in trgovskih akademij, ki hočejo svoje nauke nadaljevati v inozemstvu. Kakor se nam poroča, se naprava te ustanove v kratkem završi in oboje mest iz te ustanove po letnih 1000 K, se previdoma razpiše tekom letošnje pomladi v poldelitev. Dotični razglas tukajšnje deželne vlade, ki se iz njega dajo posneti vse podrobnosti, se med drugim objavi tudi v uradnem listu časopisa »Laibacher Zeitung«.

— **Neumna šala.** Posesnik Anton Šubie in hlapec Lovrene Ramovš sta popivala v gostilni v Zmencu pri Skofji Loki. Šubie si je izmislil pri tem neko »šalo«. Vzel je požirek špirta v usta in ga brizgal na Ramovša, obenem pa špirt zažgal. Vsled tega je dobil Ramovš opekline po celem obrazu, kar pa Ramovš še ni bilo prav. Spravil se je na Šubie in začela sta se ruvati. Končno pa je Šubie strgal Ramovšu še vso obleko z života.

— **Nezgode.** Monter Fran Fuchs iz Gradca je moral prebiti neko železno ploščo na Jesenicah. Pri tem mu je skočil železen drobec v desno oko in mu je hudo poškodoval. Prepeljali so ga v Gradec. — Na parni žagi Taborini v Kočevju zaposlen žagar Anton Zbašnjik je padel pred kratkim med delom na vroči parni kotel in dobi težke opekline.

— **Iz Senožec** se nam piše: Prosto-voljno gasilno društvo je imelo dne 12. marca t. l. ob 10. dopoldne nadzorovanje, in sicer je nadzoroval g. M. Petrič, podnačelnik »Zveze gasilnih društev na Kranjskem«. Isti dan ob 1. popoldne je bil poduk, predavanje in občni zbor. Pri občnem zboru so bili izvoljeni soglasno 3 častni člani, kateri zaslužijo vso čast za njih delovanje napram gasilnemu društvu senožeckemu. Imena novoizvoljenih častnih članov so: G. Fran p. Garzaroli iz Senožec, g. Juri Liebman odtod in g. Matija Petrič iz Postojne. — Dne 16. marca je izbruhnil požar v senožeckem trgu na št. 75 in 76. Obveščeno je bilo tukajšnje gasilno društvo, katero je bilo v najkrajšem času na licu mesta. Gasilno društvo je napeljalo vodo iz dveh hidrantov novonarejenega vodovoda, za kojega se ima zalivaliti cela občina v prvi vrsti vrlenu gosp. županu ter državnemu zboru in deželniemu odboru. Šele sedaj ve ljudstvo, kako vrednost ima vodovod, najbolj se je pa njegova vrednost pokazala pri tem požaru. Mnogostevilno ljudstvo je prihitelo na mesto požara; mogoče je prišel tudi dopisnik »Jutra« z dne 21. februarja t. l. št. 354 gledati »paradno požarno brambo«. Dopisnik »Jutra« očita v navedenem listu društvu lenobo pri ognju v Dolenji vasi — sploh pa, da ni za drugega, nego za parado po trgu. Vsi navzoči vaščani lahko dokažejo, kakor tudi tamošnji župan, koliko je društvo pri ognju delovalo. Dalje poroča dopisnik »Jutra«, da je na veselici dne 2. februarja t. l. v restavraciji g. Mlakarja v slučaju eksplozije plina — društvo reševalo le svojo kožo. Zato se prosi dopisnika »Jutra«, naj pove, kdo je pogasil ogenj v restavraciji in kdo je rešil ljudstvo, katero je bilo vsled silnega pritiska prestrašenega ljudstva porušeno pred težnimi vrati na tla. Za sedaj mislim, da bo dovolj. — Drugič pa naj dopisnik »Jutra« podpiše v svojem prihodnjem poročilu v »Jutro« svoje resnično ime in priimek, kar je njegova sveta dolžnost.

— **Naglo sta se ujela.** Včeraj popoldne je došla mestni policiji ovadba, da je bilo dopoldne na Domobranski cesti št. 5 v podstrežju vlomljeno in ukradeno nekemu domobranskemu častniku 230 K vredno kolo. V tem, ko je policija po mestu poizvedovala po storilcu, sta ponujala po Mostah dva neznan človeka neko kolo ter je hotela dati za prav nizko ceno. Nekemu poštenjaku se je zadeva dozdevala sumljiva, a je pa njegova bistrost zagonetko kmalu rešila. Ponudil je takoj tujcema za kolo več, kakor sta pa sama zahtevala in dejal, da naj

ga kar počakata, da pride z denarjem in gredo potem skupaj v gostilno pit »likof«. S tem sta bili zadovoljni obe stranki. Takoj je bilo o zadevi obveščeno orožništvo v Vodmatu. Ko pride poklicani stražmešter v gostilno, kjer bi se naj bil likof, je eden naglo izginil, drugi je pa pričakoval denarja. Le-ta je postal pri nastopu orožnika zelo sirov, je takoj hudo žalil službenega organa in kmalu bi bilo prišlo do javnega nasilstva. Tujec je začel pripovedovati, da je kolo kupil na Dunaju, pozneje pa, da v Inomostu. Legitimoval se je za kovaškega pomočnika Antona Hrena, roj. 1876. v Trebnju na Dolenjskem in tjejak pristojnega. Ta zagovor je orožniku tako inponiral, da je Hrena aretoval in izročil sodišču. Ko je oškodovani častnik spoznal kolo za svoje, se je začel lovše za Hrenovim tovarišem. In res je bil tudi ta kmalu izsleden v Ljubljani v osebi delavca Adolfa Nikolina, roj. 1868 v Krumovi na Češkem in tjejak pristojnega. Tudi tega je policija aretovala in izročila sodišču.

— **Zasledovan tat.** V soboto zvečer je v Cerkveni ulici poštni uslužbenec Franc Kosmač slišal v vrtu neko sumljivo šumenje. Podal se je takoj v vrt in tam zagledal nekega moškega, kateri je hotel odnesti njegove erarični plašč. Kosmač je takoj stekel za tatom. Ko je tat čul, da ga nekdo zasleduje, je vrgel plašč proč. V tem trenutku pa je bežečemu tatu prišel nasproti tam službujoči policijski stražnik in ga aretiral. Tat se zove Peter Ollsen, je rojen 1882. v Bergen na Norveškem in je po poklicu kurjač na parnikih. Policija sumi, da ima opraviti z nevarnim hudodelcem. Ollsen govori dobro hrvaško in slovensko. Oddali so ga sodišču.

— **»Črno« se je vozil.** Te dni se je nek krojaški pomočnik iz Radovljice pripeljal iz Pragerskega do Ljubljane, ne da bi si kupil voznega listka. Sprevednik ga je na južnem kolodvoru izročil stražniku, kateri ga je odvedel k uradu, odkoder so ga potem oddali okrajnemu sodišču.

— **Zastoj bi bila rada lepa.** Pred kratkim je kupila neka tovarniška delavka za svojo znancko, neko služkinjo, za 13 K blaga za obleko. Ker pa ta ni hotela izročiti služkinji blaga brez denarja, je le - ta prišla k njeni hčerki, kjer je dobila blago, ne da bi bila dala zanj kak vinar in odšla iz Ljubljane. Preskrbljeno je pa, da služkinja ne bode hodila po svetu zastoj lepa.

— **Tuje lue si je nadel.** Ni dolgo tega, kar je stražnik ustavljal na Dunajski cesti nekega hlapca, ki je naglo in neprevidno vozil. Ker si je bil nadel tuje ime, ga oblast ni mogla dobiti s povabilom. Te dni je bil pa izsleden in aretiran, baš, ko se je nameraval odpeljati v Ameriko. Mesto, da bi bil že na morju, se mora najprvo za svoj greh pokoriti v zaporu.

— **Nazaj je moral iti.** Še dne 6. aprila lanskega leta je v Radovljici pobegnil iz preiskovalnega zapora, kjer je pričakoval zaradi hudodelstva tatvine nadaljne usode, 26letni zidar Martin Jeriša, rodom iz Moš. Sedaj po 11. mesecih ga je pa zasačil stražnik na Dunajski cesti in ga aretiral. Dejal je, da je dosedaj služil v Šiški. Oddali so ga deželniemu sodišču.

— **Pazite na otroke.** Predvčerajšnjim je našel pri sv. Jakoba mostu policijski stražnik pri bregu Ljubljani nekega triletnega dečka, ki se je tam igral. Stražnik je otroka peljal k staršem, kateri se bodo morali zagovarjati pred sodiščem.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo 52 Hrvatov in 55 Makedoncev. 16 Hrvatov se je odpeljalo v Celovec, 18 pa v Beč. 42 Hrvatov se je odpeljalo v Rudolfovo, 450 pa v Zidani most, Zagreb, Gradec, na Dunaj in v Budimpešto. 9 Kočevjarjev se je povrnilo v svojo domovino iz Dunaja.

— **Izgubljeno in najdeno.** Delavčeva žena Neža Slamnjakova je izgubila denarnico s srednjo vsoto denarja. — Gdč. Zofija Zajčeva je izgubila srebrno ovratno verigo. — Perica Marija Zidanova je izgubila denarnico s srednjo vsoto denarja, katero je našel šolski učenec Fran Jazbinšek.

— **Češki »šramelje«** koncertuje danes zvečer v kavarni »Leon« na Starem trgu.

Narodna obramba.

— **Za družbo sv. Cirila in Metoda.** G. Julij Schlanger, trgovski potnik iz Pečuha (Banat) je daroval 10 K, ker ga je petje »Slavca« v točilnici hotela »Union« tako navdušilo.

Društvena naznanila.

— **Deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani** občni zbor bode v ponedeljek dne 27. marca 1911 v posvetovalnici mestnega magistrata ob 3. popoldne. Dnevni red: 1. Poročilo načelnika. 2. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega obnovega zбора. 3. Poročilo blagajnika o računskem zaključku za leto 1909 in 1910. 4. Pro-

račun za leto 1911. 5. Predlog o ustanovitvi posredovalnice za pomočnike in vajence. 6. Raznosterosti. Če občni zbor ob določeni uri ne bo sklepčen, se vrši ta po preteku ene ure, ki je sklepčen ne glede na število navzočih članov. (§ 10. zveznih pravil.) Zeleti je, da se vsi gospodje zastopniki obrtnih zadrug občnega zbora za nesljivo udeležijo.

Kranjsko društvo za varstvo živali v Ljubljani je naročilo valilnice (gnezdilnice) najboljših vrste, ki se sploh dobe. Izumil jih je baron Berlepsch, izdeluje jih pa natančno po njegovem navodilu in pod njegovim nadzorstvom trdka Herman Scheid v Bürenu na Vestfalskem, in sicer v sedmerih velikostih. Za naše razmere in za naše ptice - gnezdilke zadostuje troje vrst, ki jih je društvo naročilo, in sicer: 1. gnezdilnice za vse vrste senic z le 27 mm širokim vhomom, ki so torej varne pred nadležnimi vrabci, posebno pred vsiljivim in nagajivim poljskim vrabcem, in 3. valilnice, pripravne za skorce. Društvo jih bo oddajalo vsem onim, ki se oglašijo, pred vsem članom, potem pa tudi zasebnim strankam, za lastno ceno in proti povrnitvi vseh stroškov. Veljajo pa pod 1. in 2. navedene gnezdilnice na licu mesta po 74 vin., gnezdilnice pod 3. pa po 98 vin. Ko bodo prišle, bomo to takoj razglasili.

Zadruga rokedelskih in sorodnih obrtov v Zagorju ob Savi ima v nedeljo, dne 26. marca ob 1. popoldne v »Sokolskem domu« svoj redni občni zbor. Po občnem zboru predavata gg. Janko Levstik, nadučitelj v Zagorju in Evgen Franchetti, načelnik deželne zveze obrtnih zadrug iz Ljubljane o obrtnem zakonu, s posebnimi ozirom na naš stan in o izobrazbi vajencev. Z ozirom na važnost tega predavanja je zeleti, da se mojstri in pomočniki tega predavanja polnoštevilno udeležijo.

Prosveta.

Slovensko deželno gledališče. Danes zvečer se poje Gounodova opera »Faust« (Margareta) z gosp. Fr. Kramperom, prvim opernim tenorjem iz Zagreba (za par - abonente). — V četrtek se opera »Faust« ponovi za nepar - abonente. Ker opere še dalje časa ni bilo, se je nadejati razprodane gledališča.

Gospod Edvard Czajaneč, kapelnik »Slovenske Filharmonije«, je slovensko opero in opereto že opetovano rešil iz največje zadrege, ko je običajno delo in ni moglo dalje. Nedavno je se-le v zadnjem hipu prevzel dirigiranje, ali pa je v par dneh postavil opereto, da je mogel repertoire naprej. Mogel pa je to storiti le, ker razpolaga z največjim poznanjem glasbene literature, z imponujočo rutino in preljubeznivo uslužnostjo. — Slovensko gledališče mu je za njegovo prijaznost zelo hvaležno. Prevzel je tudi danes dirigiranje opere »Faust«, ker je gosp. kapelnik prof. Reiner bolan.

Elbina Kristana drama »Samosvoj« se igra na praznik, v soboto zvečer prvič. Ta drama v petih dejanjih je izšla tudi v tisku. Uprižori se vzljubečevim črtam vladne cenzure in cenzurnega sveta. Kakšne besede se na našem odru ne smejo govoriti, naj zve še širša javnost! Imenaj: »Ljubljana«, »Dunaj«, »Triglav«, »Hrvaško« se ne smejo izgovoriti. Beseda »glavar« se izpremeni v »načelnik«, »okrajno glavarstvo« v »okrajni urad« ali »višja oblast«. — Uradnik glavarstva (okr. urada) ne sme reči: »Jaz nisem bog; gospod tajnik ni bog; gospod glavar ni bog.« In ubog kmet uradniku niti na odru ne sme reči: »Saj vemo. Uboga para ste, kakor mi.« Uradnik tudi ne sme reči: »Kaj mislite, da smo ustvarjeni iz same potrpežljivosti?« Kmet Grjaneč pripoveduje: »Časih je bila pri vojakih taka navada, da se je moral vsak priti na raport zahvaliti za milostno kazno. Morda se moram tudi jaz?« Teh besed Grjaneč ne sme govoriti. In Sitnik ne sme povedati: »Vidite, se neumni ti kmetje, pa so časih navihani, da ne more človek dovolj paziti.« Itd. Črtane so strani 29. (spodaj), 30. (zgoraj), 31. (polovica), 32. (sredina), 41. (spodaj sedem vrst), 42. (zgoraj 7 vrst), 57. (pol), 63. (pol), 64. (vsa), 65. (pol), 83. (konec), 94. (zgoraj 9 vrst), 96. (20 vrst), 97. (vsa) itd. Glavno vlogo igra g. Nučič, ki ima tudi režijo; kmeta Komarja igra g. Verovšek.

Izpred sodišča.

Strahovit klerikalen polom.

Tretji razpravni dan.

V četrtek se je začela porotna obravnava proti monsignorju Kayserju in njegovemu kompanjonu Paleseju. Obtožena sta zaradi malenkosti, zaradi goljufije in krade. Pasiva znašajo malenkostno vsoto štirinajst milijona kron. Kayserjev tovariš, pre-

častiti pater Weiss, jo je še o pravem času pihal.

Ta dan je bil kot prva priča zaslišani tajnik obtoženega Kayserja, neki Makso Wolff. Za sirotišnico se je nabralo vsak mesec 10.000 do 11 tisoč kron. O Božiču in postu pa precej več. Nune so pa dobivale po 300 in 200 kron mesečno za gospodinjstvo.

Rudarski upravitelj Stanek, ki je bil tudi nekaj časa uslužben pri Kayserjevem premogokopu, je izpovedal, da so premogokop predrago kupili. Čeprav ni bilo potrebnega obratnega kapitala, so z milijoni kar okoli metali.

Veščaka inženirja Veith in Kaperas sta izpovedala, da je premog, katerega kopljejo v premogokopu Sonberg, slab in za industrijo sploh neraben.

Priča prof. Karel Weiss, brat msgr. Weissa, je prebral neko pismo, ki je pisal msgr. Weiss kot informacijo društvu sv. Jožefa. V tem pismu se msgr. Weiss pritožuje, ker Kayser napram njemu ni bil odkritostčen in ker je tudi manipulacije s hranilnico delal brez njegove vednosti. Nadalje pravi, da trdka ni imela nikdar dovolj denarja. V svoji jezi je nekega dne vrgel msgr. Weiss Paleseju zavoj bankovcev v obraz.

Karakteristična in tipična je izpoved posestnika Jožefa Kaselja, odbornika falitne »Zadružne zveze«. Vsled pritiska curiške banke je podpisal izjavo »Zadružne zveze«, s katero se priznava, da je denar na dozdnevno vložno knjižico faktično naložen in da se bo izplačal znesek 300.000 K dne 31. marca. Izpove tudi, da se je v svrhu asanačije »Zentral-kasse« podpisalo za 1.600.000 K jamstva, pasiva pa znašajo tri do trinajst milijona kron. Izjavo curiški banki je podpisal, ne da bi izjave prebral. Weiss ga je premotil.

Četrty razpravni dan.

Včeraj so bili najprvo zaslišani veščaki o knjigovodstvu. Knjigovodstvo je bilo zelo pomanjkljivo. Izvedenec Solt je pojasnil, kako so nastale one dozdnevne vložne knjižice. »Zentral-kasse« je imela od trdke Palese in Kayser take vsote terjati, da se je morala bati dunajske revizije. Vsled tega se je dogovorila z banko Suppan, da banka prevzame to terjatev trdke Palese in Kayser. Trdka Palese in Kayser torej ni bila več 1.350.000 K dolžna »Zadružni zvezi«, temveč banki Suppan. Za to je dobila trdka od banke kontokorentne knjižice, katere je potem msgr. Kayser na že omenjeni splehski način izrabil.

Msgr. Podgorca, ki je bil podpredsednik »Zadružne zveze«, je kot priča izpovedal, da niti vedel ni, da je podpredsednik zveze. Zaradi asanačije so se obrnili tudi na trgovskega ministra dr. Weisskirchnerja, ki je izjavil, da se mora na vsak način preprečiti škandal, ki bi ga povzročil konkurz »Zadružne zveze«. Po mnenju msgr. Podgorca ne boš dobili »banke popolare« in curiška banka navzlic sanacijski akciji vsega denarja.

Administrator društva sv. Jožefa, Tropper, je kot priča izpovedal, da ima »Zentral-kasse« samo 85 zadrušnikov po 20 kron. Ti delezijo in pa 800.000 K so edino premoženje zadruge. Terjatev zveze pri trdki Kayser in Palese je pa precej dvomljiva.

Ravnatelj društva sv. Jožefa, kanonik Wappis, je izpovedal, da si je društvo sv. Jožefa izposodilo več zneskov pri »Zvezi«. Vsled intervencije msgr. Weissa je prevzelo društvo, skupno s knežofkomfom Kahanom, opatom Eggerjem in »Zadružno zvezo« jamstvo za trdka Kayser in Palese pri banki Suppan. Weiss je rekel, da je to le formaliteta. Ko so pa menice dospale, jih je moralo društvo sv. Jožefa plačati. Društvo je plačalo za te menice do konca meseca 339.446 K.

Interesantna je izpoved Kayserjevega brata, ki je duhovnik v sirotišnici. Ta je priznal, da se je večji del denarja, ki se je nabral za sirotišnico, porabil za trdka Kayser in Palese.

Priča dr. Brejce, pravni zastopnik »Zadružne zveze«, je rekel, da je situacija jako zapletena. V različnih konferencah se je konstatiralo, da se mora vse štiri poroke z enakimi deli obremeniti. Po njegovem mnenju bo vlada pomagala sanirati »Zadružno zvezo« in se je tudi trgovski minister za to izjavil, da se morajo sanirati posojilnice, ki so v zvezi z »Zadružno zvezo«.

(Nadaljevanje sledi.)

Telefonska in brzojavna poročila.

Zavraten napad na urednika Watzlaweka v Celju.

Celje, 21. marca. Snobi se je vračal ob pol 9. zvečer urednik »Slovenskega Volkstümlichen« Watzlawek

s svojimi obetom od savinokodolinskega vlaka domov. Ko sta prišla pred Raneingerjevo trgovino v Bogenhausen, je stopil iz tamnih vrat nasprotni meškan človek ter napadel Watzlaweka z besedami: »Ti pes, ti lopove«, med temi besedami pa z debelo palico udaril urednika po rami. Drugi udarec je Watzlawek prestregel s svojim dežnikom med tem ko je prijel obe neznanega napadaleca za roko. V tem hipu pa je padla napadalen dolga črna brada raz obraz in spoznali so v njem znano prikazen s celjskih ulic, filozofa Bechinea, ki je znan tudi še iz septembarskih dogodkov. Podivjani kulturoseec je potem z železno, 1 dm dolgo ostjo na palici udaril Watzlawekovega očeta s tako močjo po roki, da mu je dlan skoro popolnoma prebil. Značilno je to za varnostne odredbe mesta Celja, da se more tak lopovski napad izvršiti na cesti prav v bližini rotovza. Bechinea je moral iti na rotovz, kjer so vzeli zadevo na protokol potem pa lopovskega napadaleca Bechinea izpustili. Oba Watzlawek sta v hudem razburjenju pozabila podpisati na rotovzu napisani protokol. Da to popravi, sta se podala še enkrat nazaj na rotovz, tam ju je pa zopet čakal Bechinea, napada pa ni zopet ponovil. Da je bil ves ta napad dogovorjen in skrbno pripravljen, dokazuje dejstvo, da so bili pripravljene vse celjske barabe in akademiki s piščalkami ter so po izvršenem napadu celi 2 uri nemoteno živigali in razražal pred stanovanjem urednika Riharda Watzlaweka. Watzlawek je ranjen na levi roki, njegova 100 K vredna zimska suknja pa je popolnoma raztrgana. Zadeva je vzbudila občo senzacijo in splošno ogorčenje.

Nemški »Nationalverband« in vlada. — Bienenrth grozi z razpustom drž. zbora.

Dunaj, 21. marca. Nemški »Nationalverband« je imel danes dopoldne sejo, v kateri se je ponovno pečal z vprašanjem, če imajo Nemci moč in pravico, dovoliti vladi v proračunskem provizoriju posojilo 76 milijonov kron ali ne. Sklep, ki je bil v tej seji sprejet, je sporočilo načelniku po deputaciji ministrskemu predsedniku Bienenrthu. Deputacija je izjavila Bienenrthu, da dovolijo nemško - nacionalne stranke vladi le kredit 50 milijonov kron. Ministrski predsednik je bil vsled tega odgovora popolnoma konsterniran in je naročil deputaciji, da naj si nemški »Nationalverband« še enkrat dobro premisli ta korak. Ko bi namreč vztrajali Nemci pri tem sklepu, bi bil Bienenrth primoran, državni zbor razpustiti.

Seja državnega zbora. — Kranjsko 10milijonsko posojilo. — Lokalne železnice. — Čehi in Stürgkh. — Rekrutni kontingent.

Dunaj, 21. marca. Pri današnji seji državnega zbora sta bila navzoča tudi novoizvoljena nemška drž. poslanca dr. Langenhahn in Paulik, ki sta storila obljubo.

V seji je prišla na razpravo tudi zakonska predloga, glasom katere se pripuščajo delne zadolžnice 10 milijonskega kranjskega posojila tudi za naganjanje pupilarnega denarja.

Poslanec Laginja je k točki o lokalnih železnicah vladno pozival, da naj pri razdelitvi kredita za lokalne železnice določi prispevek vsaj za eno lokalno železniško progno v Istri.

Nato je odgovarjal naučni minister na različne interpellacije, med njimi tudi na interpellacijo čeških poslancev glede lex Perek na Moravskem. Odgovor na to interpellacijo je izzval burne prizore. Češki poslanci so dolžili ministra Stürgkha, da je uvedel popolno revolucijo in anarhijo v naučno upravo glede narodno-pravnih vprašanj.

K dnevnemu redu, t. j. vrkutni kontingent, govori kot prvi govornik posl. Fressl.

Enotni češki klub.

Dunaj, 21. marca. Danes popoldne ima parlamentarna komisija »Enotnega češkega kluba« sejo, v kateri bo sklepala o predlogu, ki je bil stavljen v »Slovanski Enotie« glede skupnega opozicijskega postopanja proti proračunskemu provizoriju. Jutri se vrši nato plenarna seja »Enotnega češkega kluba«.

Budgetni povzori. — Vlada ga hoče brez prvega branja.

Dunaj, 21. marca. Danes ob 3. popoldne imajo načelniki strank konferenco z vlado. Vlada zahteva od načelnikov, da se zavežejo, odkazati budgetni provizorij brez prvega branja proračunskemu odseku. S tem se opozicijske stranke, razen morda socialnih demokratov, ne bodo mogle zadovoljiti, ter bodo odločno zahtevale, da se izvrši prvo branje, kar se bo potem tudi moralo zgoditi. Na ta način je pričakovati, da bodo izpolnile plenarne seje vse dneve tega tedna.

Poljski klub in lokalne železnice.

Dunaj, 21. marca. Parlamentarna komisija »Poljskega kluba« je imela danes dopoldne dolgotrajno se-

jo, na kateri je prišlo v razpravo več predlogov, ki se predložijo potem plenarnu klubu, ki ima svojo sejo danes opoldan. Koncem seje je bila sprejeta sledeča resolucija.

»Poljski klub« bo glasoval za 76milijonsko posojilo, zahteva pa od vlade, da odločno izjavi, da bo iz kredita za zgradbo lokalnih železnic določila za galske lokalne železnice vsaj 20 %. — Ljudska stranka je vložila v »Poljskem klubu« po poslanec Stapinskem še mnogo ostrejšo resolucijo, ki pa ni bila sprejeta.

Politika in hladno krilo.

Dunaj, 21. marca. Danes opoldne je prišla v parlament neka dama, odposlana od neke dunajske češke konfekcijske trdke v hladnem krilu. Ta prikazen je izvabilo toliko poslancev v vestibul parlamenta, ki so jo občudovali, da je bila veled tega, ker se je večina poslancev odstranila iz zbornice, seja skoro nesklepčna.

Zlato na Tirolskem.

Inomost, 21. marca. V dolini Isel je neki geolog odkril obširne plasti, v katerih so bogati zakladi zlate rude.

Demisija ruskega ministrstva.

Petrograd, 21. marca ob 1. popoldne. Potrjuje se vest, da je car Nikolaj sprejel demisijo Stolypinovega kabineta. Sestavo novega ministrstva je car poveril finančnemu ministru Kokovcevu. V političnih krogih so mnenja, da pomenja ministrstvo Kokovcev korak na desno, to je v reakcionarstvo. Posle obolelega ministra unanijih del Sazonova bo opravljal njegov pomočnik Neratov.

Ruska vlada in Vatikan.

Petrograd, 21. marca. Ruska vlada je oficijalno sporočila Vatikanu, da smatra papežev »motu proprio« in njegov dekret glede odstopljanja župnikov za neveljavna. Ruski poslanik v Pekingum umorjen? **Kolonija, 21. marca.** »Kölnische Zeitung« javlja iz Petrograda, da je bil včeraj v Pekingum od nekega Kitajca umorjen ondotni ruski poslanik.

Novo ministrstvo v Italiji.

Rim, 21. marca. Giolitti je oficijalno prevzel sestavo novega kabineta. Kakor zatrjujejo, se namerava Giolitti glede sestave novega kabineta pogajati tudi z voditelji socialnih demokratov Turattijem, Bonomijem in Cabrinijem.

Stolypinovo stališče ni omajano.

Petrograd, 21. marca. Tukajšnji oficijalni krogi zatrjujejo, da so vse vesti, ki so prišle preko Berolina ter poročale, da je stališče ministrskega predsednika Stolypina omajano in da mu je že določen za naslednika Kokovcev, neresenine in da se te vesti uradno ne potrjujejo.

Španski klerikaleci proti italijanskemu kralju.

Madrid, 21. marca. V seji poslanske zbornice so klerikaleci interpellirali vlado, zakaj je bil italijanski kralj Viktor Emanuel imenovan za častnega polkovnika španske armade, češ da se je s tem žalilo papeža. Ministrski predsednik Canalejas je odgovoril, da je bil kralj Viktor Emanuel imenovan zato za častnega polkovnika španske armade, ker ga vlada smatra za edinega poklicanega reprezentanta italijanskega naroda.

Za trnovsko - št. jakobsko podružnico C. M. D. je nabralo stalno omizje v Trpinčevi gostilni ob priliki godu gospe Josipine Terpinčeve 6 K 60 v ter to vsoto izročil gospe Ivanki Supančičevi.

Bolezen Ernesta Windscherja, ki je na poslednjih dolgotrajne ječe, ki mu je bila prisojena radi septembrskih dogodkov, pred tedni obolel, se je znatno preokrenila na bolje, da se je nadejati, da bo v kratkem popolnoma okrevail.

Dežnik je bil najden v veži »Narodne tiskarne«. Lastnik ga dobi v tiskarni pri vlagateljeah.

Poslano. *)

V obrambo.

V zadnjem času bruhla »Slovenec« oženj in žveplo na »Učiteljsko tiskarno«. Razne korporacije, zavode, da celo e. kr. deželno vlado pozivlja na bojkot zoper njo, kliče jo s svojimi zločestimi izmišljotinami na pomoč ter jo denuncira državnemu pravdnistvu. In še več! Da bi bila mera polna, telefonirale so se laži o »Učiteljski tiskarni« nemškimi liberalnim listom z zlobnim namenom, naj bi jo prijele nemške trdke za kak neporavnan račun. A vrezali so se hudo!

Na vse te zlobnosti smo dolžni, ne »Slovenec« urednikom, temveč slovenski javnosti na ljubo, podati sledeče, z golimi dejstvi podprto pojasnilo.

»Učiteljsko tiskovno društvo« je kupilo leta 1906 od trdke »Klein in Komp.« tiskarno z vsem inventarjem in s koncesijo vred za 48.000 K, zalo-

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor to določa zakon.

go tiskovin, knjig, brosur in papirja še posebej za 11.000 K, torej za skupno ceno 59.000 K. Ta vsota je danes izplačana do vinarja.

V zelo skromnih razmerah smo prevzeli tiskarno dne 2. julija 1906: 13 oseb je bilo uslužbenih v njej. Da se vidi lep razvoj v tem kratkem času, povemo, da dela danes v tiskarni 51 oseb.

Tiskarna je bila zastarela; treba je bilo novih modernih strojev, novih črk, okrasov in not. Takoj v prvih dveh letih smo kupili teh potrebnih za 13.082 K 73 vin., kar je vse plačano. Ker se je delo množilo od dne do dne in smo dobili v tisk več šolskih knjig, smo morali znova naročiti lansko leto novih črk za 12.189 K 59 vin., ki jih plačujemo v nepretrganih pogojenih obrokih. Za nove stroje smo dali 22.262 K 73 vin., neplačano je še 3246 K 78 v. Nabavili smo opravo za pisarne, strojno in stavnico za 5280 K 71 vin., kar je vse poravnano. Poleg električne in plinovne napeljevalne razsvetljave smo opremili tiskarno še z mnogimi drugimi koristnimi in potrebnimi stvarmi za gotov denar.

Res pa je, da ima tiskarna 200.000 K intabuliranega dolga, a ne na strojih in tiskarniški opravi, temveč na svojem posestvu, na hiši št. 8 v Franciškanski ulici, na novem tiskarniškem poslopiju in na velikem vrtu. Res je tudi, da je med tem intabulirana »Kranjska hranilnica« na prvem mestu za 40.000 K, pa ta dolg smo prevzeli od prejšnjih lastnikov. Jasno je torej, da »Učiteljska tiskarna« ne živetari od milosti »Kranjske hranilnice«, kakor zlobno trdi »Slovenec«, temveč se prav krepko razvija za lastno solidnostjo in lastno močjo. Vknjiženi dolg se bo zmanjševal od leta do leta, ker je med vknjiženimi dolgovi tudi stavbinski znesek, ki ga plačujemo v obrokih. Prvi obrok 20.000 K se je plačal dne 1. oktobra 1910, drugi obrok v znesku 15.000 K pa zapade v plačilo šele v sredi januarja l. 1912 in tako naprej vsako leto. Naše posestvo se samo obrestuje; v stari hiši je 11 stanovanj, prostore v novem poslopiju, kar jih tiskarna sedaj še ne potrebuje, smo oddali v najem za letnih 2000 K.

Ker se »Slovenec« s tako vehemento zadirja v »Vdovsko društvo«, hočemo pojasniti, v kakem razmerju je »Vdovsko društvo« s tiskarno. Leta 1905 je sklenil občni zbor »Vdovskega društva«, da pristopi k Učiteljskemu tiskovnemu društvu z deležji za 20.000 K. To se je zgodilo. Od teh 20.000 K dobiva »Vdovsko društvo« 5% obresti, drugod se mu obrestuje glavnica po 4 1/4 %. V sličenem razmerju je tudi »Učiteljski konvikt« s tiskarno. In zaradi tega kliče Slovenec zoper tiskarno e. kr. deželno vlado in državno pravdnistvo! Ni li to višek zlobnosti!

Infamno laž trdi »Slovenec« glede papirja, da ga ne more plačati tiskarna in da ga je trdka ustavila. Katera trdka je tista trdka, ki nam je ustavila papir?

Pisemenim potom in po svojih potnikih ga nam ponujajo, da vsiljujejo razne velike trgovine in kakor se pogodimo glede plačevanja, tako tudi plačujemo.

Dalje trdi »Slovenec«, da je »Učiteljska tiskarna« založila in izdala neke »Dopisnice«, ki sramote (?) Ljubljano in »S. L. S.«, četudi prav dobro ve, da jih tiskarna ni založila, ampak samo natisnila za denar.

Sedaj pa dolg »Jutra«. Res je, da toži tiskarna lastnika »Jutra«, g. M. Pluta, in to za ves dolg in ne samo en del, kakor zlobno trdi »Slovenec«. Res je dolg pri »Jutru« velik, nasprotno pa moramo tudi priznati, da je tiskarna dobila od »Jutra« že mnogo lepih tisočakov. Izjaviti moramo nadalje, da se sedaj list redno plačuje.

»Slovenec« se zaganja tudi v »Slovenski Ilustrovan Tednik«, češ, da tiskarna niti ne ve, kdo je lastnik. Tiskarna prav dobro ve, kdo je lastnik. Gotovo tisti, ki ji je podpisal pogodbo glede tiska, ji dal 1000 K kavcije in redno plačuje vsako številko sproti. Glejte, »Slovenec« uredniki, kako ste se vrezali, ko ste poslušali diplomiranega žurnalista brez lista!

Toliko v pojasnilo razsodnim ljudem. Mi svojega delovanja ne prikrivamo nikomur, delamo jasno in odkrito, vestno in pošteno. Naše knjige so na vpogled vsakemu, ki ima v to pravico in dolžnost.

Podroben račun o svojem delovanju in gospodarstvu pa podamo občnemu zboru.

Ako smo pa komu kaj dolžni in nam ne zaupa, naj pa pride po denar. Upamo, da, prepričani smo, da se bo naša tiskarna navzile bojkotu, ki ga je razglasil »Slovenec« zoper nas, tudi v prihodnje tako lepo in krepko razvijala kakor doslej.

Ljubljana, 14. marca 1911.

Upravni svet in nadzorstvo »Učiteljske tiskarne« r. z. z. o. z.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustocemšek.

Zitne cene v Budimpešti.
Dne 21. marca 1911.
Termin.

Pšenica za april 1911	za 50 kg	11-80
oktober 1911	za 50 kg	10-80
Rž za april 1911	za 50 kg	8-22
oktober 1911	za 50 kg	8-08
Oves za april 1911	za 50 kg	8-57
oktober 1911	za 50 kg	7-46
Koruzna za majnik 1911	za 50 kg	5-63

Efektiv.
Trdno.

Ne, moj ljubi, potrpljenje je neumnost.
pa še celo velika neumnost. S katarji ni imeti potrpljenja, kajlaže se borimo proti njim z rabo pristnih sodenskih mineralnih pastilj. Te pastilje so produkt sodenskih zdravilnih vrelcev in katarju v neverjetno kratkem času narede konec. Payeve pristne sodenice se dobivajo škatljica po K 1-25 po vseh lekarnah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert, c. kr. dvorni založnik, Dunaj IV/1, Grosse Neugasse 17.

943

Modni salon
Ivane Schiller
Sv. Petra cesta št. 31
priporoča vseh vrst
slomnike.
Sprejem vseh popravil.

Specialiteta, edina slovanska ura za telovadce.
Dobi se samo pri trdki

Ljubljana **H. Suttner** Ljubljana
Mestni trg Sv. Petra cesta

Letna tovarna ur v Svob.

Serravallo
železnato Kina-vino
Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepa živce, pogloblja kri in je **rekonvalescentom in melokrvnim** zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

„Izborni okus.“
Večkrat odlikovano.

„Nad 7000 zdravniških spričeval.“
J. SERRAVALLO, c. kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Meteorološko poročilo.
Vidna nad morjem 386-2. Srednji zračni tlak 735-9 mm

čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
20. 2. pop.	737.3	4.6	brezvetr.	dež
9. zv.	738.2	3.8	sl. svzh.	„
21. 7. zj.	738.8	2.8	sl. jzah.	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura 3-9°, norm. 4-4°. Padavina v 24 urah 5-4 mm

Prešernove slike
prodaja in posilja po poštnem povzetju
Iv. Bonač v Ljubljani.
Cena slike 5 kron. 273

+

Zalostnim srcem javljam, da je umrl moj iskreno ljubljani soprog, oz. brat, zet, svak in stric, gospod

Pavle Šilc
naslednji št. v žirob

dne 20. t. m. po kratki, a mučni bolezni, previden s svetotajstvi, na kliniki na Dunaju. 1073

Pogreb se vrši na Dunaju, dne 23. t. m. popoldne.

Dunaj-Ljubljana, 21. marca 1911.
Zalujoča soproga **Amalija Šilc roj. Rožič.**

Zahvala.
Za mnoge dokaze presrečnega in iskrenega sočutja povodom smrti naše iskreno ljubljene stare matere

Adalberte Tratnik,
roj. Klander, vd. Urbas
zasebnice

dalje za lepe darovane in častno spremstvo pri pogrebu se v lastnem in v imenu vseh sorodnikov najiskreneje zahvaljujeva. 1107

V Ljubljani, 16. marca 1911.
Mařenka in Pepček Beneš.

Izjava.
Rodbina pl. Salomon s tem že tretjič napoveda, da ni plačnica za kakršnekoli dolgove, ki bi jih napravila na naš račun kaka tretja oseba, ker mi plačujemo vse sproti v gotovini.

Salonska oprava
tudi posamezni deli: 1069
preproga, zrcalo, slike itd.
se prod.
Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Kavarna „Merkur“
je vsako sredo, soboto in nedeljo
vso noč odprta.
Marija in Viktor Izlakar. 507

+

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je gospod

Fran Lončar
bivši posojilnični tajnik in posestnik v Celju

včeraj, dne 20. marca ob 9. uri zvečer po daljši mučni bolezni previden s sv. zakramenti za umirajoče v 52. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega rajnika bo jutri, dne 22. t. m. ob 4. popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

Priporočamo ga v blag spomin.

V Ljubljani, dne 21. sušca 1911.

Zalujoča rodbina Zerk.
Pogrebno podjetje „Konkordia“, Ljubljana.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 94 vplačili.

Steklo, porcelan, svetiljke!
Spreten prodajalec,
pripraven za potovanje, se išče za Zagreb. Ponudniki, ki morajo biti večji hrvaščine, slovenščine in nemščine, naj natančne ponudbe s sliko in navedbo zahteve plače pošljejo na upravništvo »Slov. Naroda« pod »Trajno«. 1005

COGNAC!
STAR, pristen destilat dalmatinskega vina je najboljšje sredstvo za slabotne in rekonvalescentne.
Dobi se edino pri trdki: 1066
BR. NOVAKOVIĆ, Ljubljana.

Vabilo
na 1064
občni zbor
posojilnice v Cerknici
registr. zadruga z nosm. poročtvom
ki se vrši
v petek, dne 31. marca 1911 ob 2. uri popoldan v prostorih posojilnice v Cerknici. ::

- DNEVNI RED:**
1. Poročilo načelstva.
 2. Poročilo računskega pregledovalca za leto 1910.
 3. Potrjenje računa za leto 1910 in razdelitev čistega dobička.
 4. Izvolitev načelstva, odbora, račun pregledovalca in namestnikov.
 5. Poročilo o izvršeni reviziji.
 6. Slučajnosti.

Na debelo in drobno
po nizkih cenah priporočam svojo
bogato založeno 240
trgovino
z galanterijskim in vseh vrst kramarskim blagom in pleteninami.
8-4 **Devocionalije**
in vse vrste blago za božja pota.
Tovrniška zaloga kranjskih glavnikov.
Anton Škof
Ernest Jevnikarjev naslednik
Dunajska cesta, v hiši gostilne št. 6.

+

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je gospod

Fran Lončar
bivši posojilnični tajnik in posestnik v Celju

včeraj, dne 20. marca ob 9. uri zvečer po daljši mučni bolezni previden s sv. zakramenti za umirajoče v 52. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega rajnika bo jutri, dne 22. t. m. ob 4. popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

Priporočamo ga v blag spomin.

V Ljubljani, dne 21. sušca 1911.

Zalujoča rodbina Zerk.
Pogrebno podjetje „Konkordia“, Ljubljana.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond K 48.912.797. — Izplačano odškodnine in kapitalije K 109.386.900. —
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.
Vsa polnoletna državljanstva in tujci, ki imajo v lasti bančni hiši
Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Mesečna soba
se odda s 1. aprilom v Beethovnovi ulici 7.
Poižve se pri 1065
fotografu Viktorju, ali pri hišnici.

Trgovski pomočnik
sprejme se
v večjo trgovino mešanega blaga na Notranjskem, kje, izve se pri upravništvu tega lista. 1044

Kdor hoče zares dobro ceno in vsestransko pohvalno 771

obleko
imeti, naj se blagovoli naravnost obrniti na krojaško trdko
J. AHČIN, Ljubljana,
Vogova ulica št. 12.
Pristen dober
brinjevec
se dobi pri 4220
L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

Mizarja, tesarja
in kleparja
dobro in v svojej stroki
večje, z znanjem nemškega 997
jezika ::
išče za stalno nameščenje
tovrniča cementa v Bakru.

Kri! 50 % prihranka
in okusen zajtrk
Sladin
dosežejo, dobe oni, ki mesto kave, čaja, kakao, sladne kave, Puro, Soma-tose, Sanatogena, redilnih soli, mesnega izvlečka, jušnih zabel, otroške moke itd. pije 1024
Sladin je dr. pl. Trnkoczya sladni čaj. Pevsod 1/2 kg zavitek 50 h. Tudi pri trgovcih. Po pošti (najmanj 5 zavitkov) pri lekarnarju Trnkoczyu v Ljubljani, Kranjsko. — Glavne zaloge: Dunaj, Ikarne Trnkoczy: Schönbrunnerstr. 109, Josefsstädterstr. 30, Radetzkyplatz št. 14, V Gradcu, Sackstr. 3.

Moč!
Zdravje!

Ant. Krejči
Ljubljana, Wolfova ul. št. 5.
priporoča svojo bogato zalogo najmodernejših, najfinjših
kožuhovin,
klobukov
in čepic. 241
Prevzema tudi vsa v to vrsto spadajoča popravila proti najnižji ceni. Kupuje tudi vsakovrstne kože divjačine in jih najbolje plačuje.
Blago ceno in solidno.

NIZOZEMSKA
ZAVAROVALNA BANKA ZA ŽIV-LJENJE, DUNAJ, 1, ASPENPLATZ 1
v lastni palači. — Zavarovana glavica okoli 380 milijonov. — Reserve okoli 113 milijonov kron. — Dokazano najnižje premije in kulantni pogoji. Sprejema vsak čas spretno, trgovsko izobražene zunanje uradnike, okrajne in krajevne zastopnike po ugodnih pogojih. Generalno zastopstvo za Kranjsko: **Carl Glebočnik v Ljubljani, Elizabetna cesta 4.**

Spretni, solidni agentje
za prodajanje poljedelskih strojev in orodja, 840
na 1844-je. — Ponudbe pod „Böhmerwald Nr. 57346“ na anončno ekspedicijo Henrik Schalek na Dunaju 1, Wolfzeile 11.

Prodajalka
galanterijske in manufakturne stroje se sprejme v trgovini **J. Keschler v Kamniku.** 1043

Trgovski sotrudnik
manufakturst, dobra moč, se sprejme takoj. 1054
Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Hiša
z gospodarskim poslopiem, z velikim ograjenim vrtom, pripravnost za vsako obrt, ležeča pri okrajni cesti in hiša s 4 stanovanji, se prodasta. Pojasnila daje Gregor Podrekar, Vinarje št. 61. 886

Stavbne parcele
ob Dunajski cesti v Ljubljani in na Glincah, pripravnost in solnce so napredaj. Več se izve pri lastniku **I. Tribuču na Glincah hšt. 37.** 580

Potnika
za Kranjsko, Istro in Dalmacijo z znanjem slovenskega, srbskega, italijanskega in nemškega jezika, ki je že potoval po teh krajih za galanterijsko, drobno in pleteno blago, išče 1020
J. Cvijlić, Dunaj VII., Schottenfeldgasse 51.

Deklica
poštenih staršev, ki ima posebno veselje do trgovine, želi vstopiti kot učenka v boljšo trgovino. Ponudbe pod „učenka“ pošto ležeče, žalec. 996

Kavarna LEON
na Starem trgu št. 30
Danes zvečer
koncertuje češki šramelj.
Za obilen obisk se priporočata
Leon in Fani Pogačnik.

Ženitna ponudba!
Mlad mož, ki se želi udeležiti indust. podjetja išče nevesto s premoženjem, brez ozira na leta, samo, da je zdrava in blagega značaja. Event. ponudbe pod šifro **„Bežela 100.000“** na uprav. »Slov. Naroda.« Stroga tajnost. 938

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluja.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnostne namene.

